Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal van 7 november 2017 aanvang 18.00 uur te Heythuysen

Aanwezig:
De voorzitter : de heer A.H.M. Verhoeven MPM
De plv. griffier : de heer J.P.T. Lommen
De griffiesecretaresse : mevrouw K.M.A. Verhoeven-Vyncke

Aanwezig de raadsleden:
- ir. J.H.H. Coolen, drs. M. Graef, drs. P.M. Houben, H.T.G. Sleven, M.S.M.A. Teluij, E.C.M. van Tilburg, ing. A.G.H. van Vlodrop-van Kempen en ing. H. Wijers-van der Linden (allen fractie Samen Verder);
- T.F.J.P. Brouwer BBA, J. Custers BSc, H.J.H. Hermans, G.A.M.C. Teeuwen en dr. ir. M.C.H. Wagemans (allen fractie Ronduit Open);
- mr. N.J.A.G. Alofs, ing. M.A.J. Bongers, P.H.L. van Melick, C.M.C. Reijnders-Seerden en M.J.M. Schreurs AA (allen fractie CDA);
- K.G.P. Beurskens MSc MA en dr. L.J. Schouten (beiden fractie D66);
- mr. A.G.J. Kierkels en R.J. Flinsenberg (beiden fractie Leudal Sociaal);
- mr. R.G.M. Thomassen (fractie VVD);
- drs. J.F.M. van der Stappen (fractie Progressief Akkoord Leudal).

Mede aanwezig:
wethouder mr. A.J.M. Walraven (Samen Verder), wethouder P.H.G. Verlinden (Samen Verder), wethouder mr. S.B.J. Backus (Ronduit Open) en wethouder R.A.M. Verheul (Ronduit Open).

Afwezig:
L.J.E. Linssen (fractie Samen Verder)
Drs. W.A.L.M. Cornelissen (griffier)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 18.00 uur met het uitspreken van het openingswoord en heet iedereen welkom. De heer Linssen is verhinderd. De heer Schreurs is vanaf 19.30 uur bij de vergadering aanwezig. De heer Cornelissen, griffier is verhinderd.

2. Vaststellen agenda

De raad besluit de raadsagenda vast te stellen conform de door het presidium in zijn vergadering van 6 november 2017 vastgestelde voorlopige raadsagenda.

3. Algemene beschouwingen bij de Programmabegroting 2018-2021

In volgorde van fractiegrootte, te beginnen met de fractie Samen Verder, houden de fracties hun beschouwingen.

Samen Verder	(bijlage 1)
Ronduit Open	(bijlage 2)
CDA	(bijlage 3)
D66	(bijlage 4)
Leudal Sociaal	(bijlage 5)
VVD	(bijlage 6)
Progressief Akkoord Leudal	(bijlage 7)

De voorzitter schorst van 19.40 uur tot 20.10 uur de vergadering.

Het college reageert in de eerste termijn op de algemene beschouwingen.

De voorzitter schorst van 20.33 uur tot 21.00 uur de vergadering voor fractie- en collegeberaad.

De raad reageert in tweede termijn op de reacties van de collegeleden. De fracties stellen vragen en geven reacties op de ingediende amendementen en moties.

Het college reageert in tweede termijn. Het college beantwoordt gestelde vragen uit de tweede termijn.

4. Vaststellen Begroting 2018 + Vaststellen Meerjarenraming 2019 - 2021 + Vaststellen Meerjarig investeringsprogramma 2018 - 2021 + Voteren kredieten jaarschijf 2018

De voorzitter brengt de amendementen als eerste in stemming. Daarna volgt het vaststellen van de begroting 2018. Als laatste komen de ingediende moties aan bod.

Amendement A.1 is voor de vergadering ingetrokken.

Amendement A.2 van de fractie Leudal Sociaal over Park Leudal Oost en voetbalclub Haelen wordt verworpen met 2 stemmen voor (Leudal Sociaal) en 22 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Leudal Sociaal, D66, VVD en Progressief Akkoord Leudal.

Amendement A.3 van de fractie CDA over subsidiëring muziekonderwijs en opstellen kunst- en cultuurbeleid wordt verworpen met 7 stemmen voor (CDA en Leudal Sociaal) en 17 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, D66, VVD en Progressief Akkoord Leudal).

Amendement A.4 van de fractie VVD en fractie Progressief Akkoord Leudal over de OZB verhoging wordt verworpen met 2 stemmen voor (VVD en Progressief Akkoord Leudal) en 22 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Leudal Sociaal en D66).

Amendement A.5 van de fractie D66 over reserve sociaal domein wordt verworpen met 4 stemmen voor (D66 en Leudal Sociaal) en 20 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, VVD en Progressief Akkoord Leudal).

Amendement A.6 van de fracties D66, Samen Verder en Leudal Sociaal over het professionaliseringsbudget voor de raad wordt aangenomen met 19 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open , Leudal Sociaal, D66, VVD en Progressief Akkoord Leudal) en 5 stemmen tegen (CDA).

Amendement A.7 van de fractie Ronduit Open over een egalisatiereserve OZB wordt verworpen met 6 stemmen voor (Ronduit Open en VVD) en 18 stemmen tegen (Samen Verder, CDA, Leudal Sociaal, D66 en Progressief Akkoord Leudal).

Amendement A.8 van de fractie Ronduit Open over de egalisatiereserve woonlasten wordt verworpen met 7 stemmen voor (Ronduit Open, VVD en Progressief Akkoord Leudal) en 17 stemmen tegen (Samen Verder, CDA, Leudal Sociaal en D66).

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt aangenomen met 19 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, CDA en Progressief Akkoord Leudal) en 5 stemmen tegen (Leudal Sociaal, D66 en VVD) en hiermee wordt de begroting 2018, de meerjarenraming 2019 – 2021, het meerjareninvesteringsprogramma 2018 – 2021 vastgesteld en de kredieten jaarschijf 2018 gevoteerd.

Daarnaast worden in de programmabegroting 2018 – 20121 voor renovatie van het sportpark Houtrust in Haelen geoormerkte middelen ad € 180.000,00 beschikbaargesteld.

Er zijn 4 moties ingediend.

Motie M.1 van de fracties Samen Verder, Ronduit Open en Progressief Akkoord Leudal over bezuiniging muziekonderwijs en het voorstel subsidieplafond muziekonderwijs wordt aangenomen met 23 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Leudal Sociaal, D66 en Progressief Akkoord Leudal) en 1 stem tegen (VVD).

Motie M.2 van de fractie D66 over het accommodatiebeleid wordt verworpen met 2 stemmen voor (D66) en 22 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Leudal Sociaal, VVD en Progressief Akkoord Leudal).

Motie M.3 van de fracties Progressief Akkoord Leudal en VVD over de zaal in Neeritter wordt verworpen met 2 stemmen voor (VVD en Progressief Akkoord Leual) en 22 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open, CDA, Leudal Sociaal en D66).

Motie M.4 van de fracties Samen Verder, Ronduit Open en Progressief Akkoord Leudal over de verkeersveiligheid in het centrum van Heythuysen wordt unaniem aangenomen.

5. Mededelingen
Hiervan wordt geen gebruikgemaakt.

6. Sluiting
Na het uitspreken van het slotwoord sluit de voorzitter de vergadering om 22.45 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal d.d. 12 december 2017.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEUDAL,

De griffier,	De voorzitter,
Drs. W.A.L.M. Cornelissen.	A.H.M. Verhoeven MPM.

Gemeente leudal

SAMEN VERDER

Bijlage 1

Voorzitter,

Laat ik in de eerste plaats iedereen die aan deze begroting heeft meegewerkt van harte bedanken. De begroting mag er wezen.

Het jaar 2020

Voorzitter, ik wil het dit jaar eens anders doen. Besturen is vooruitzien. Ik neem u daarom mee naar het jaar 2020. De gemeente Leudal bestaat inmiddels 13 jaar, in dit geval alles behalve een ongeluksgetal. Leudal is een gemeente om trots op te zijn. Jaren van financieel verantwoord beleid hebben gezorgd voor een gemeente waar het prettig wonen en werken is. Het voorzieningenniveau is hoog terwijl de lasten voor de burger nauwelijks zijn gestegen. De lage werkloosheid breekt records; De uitbreiding van Nunhems en de ontwikkeling van Zevenellen tot "centre of biobased agriculture" hebben hun vruchten afgeworpen. Het bedrijventerrein in Ittervoort is dan al een tijdje vol. De economische tijger Leudal heeft nog grotere klauwen gekregen.
Duurzaamheid, groen en Leudal zijn dan inmiddels synoniemen. De vele windmolens sieren het Neerse landschap. Niet alleen op het gebied van milieu wordt er winst behaald. De revenuen vloeien via de coöperaties deels naar lokale initiatieven, onder andere het zwembad in Neer is er goed mee. De st. Elizabethmolen levert naast groene energie een toeristische impuls. En verenigingen die investeren in LED-lampen en zonepanelen zijn naast groener ook nog goedkoper uit. Het is deze aanpak met meervoudige doelstellingen die over de gemeentegrenzen de aandacht trekt.
Op het sociale domein wordt er steevast een 8 of hoger gehaald. Zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is de richtlijn. Resultaat gericht werken is sinds de motie van o.a. Samen Verder het uitgangspunt waardoor overbodige regels binnen de zorg zo veel als mogelijk verdwenen zijn.
Het aanbod van accommodaties past steeds beter bij de afnemende vraag. Elk dorp heeft nog een ontmoetingsruimte en de accommodaties die er zijn, hebben een hogere bezetting en gezonde exploitatie. Veel van deze accommodaties zijn in eigen beheer van verenigingen. Verenigingen die steeds vaker op eigen benen kunnen staan en niet afhankelijk zijn van het overheidsinfuus. En dat is nog maar het topje van de ijsberg als het gaat om het toekomstig Leudal. Het Leudal om trots op te zijn, een Leudal dat orde op zaken heeft.
Ik hoor het u denken voorzitter. Hoe zit het met ons, de raad en college in de toekomst? Enkele oudgedienden die eigenlijk een periode te lang gebleven zijn brabbelen verbitterd nog wat over imago.

De D66'ers proberen hierbij aan te haken met "losse stoeptegel-gate", het begrip is inmiddels zo aan inflatie onderhevig dat eigenlijk niemand ze meer serieus neemt. En voor de rest? De politiek voelt steeds beter aan wat van hen gevraagd wordt in de 21ste eeuw. Nieuwe inspraakmethodes en vergadertechnieken zorgen voor echte participatie.

Verwachtingen
Welnu voorzitter, hoe gaan we dit vergezicht verwezenlijken? Hoe gaan we zorgen dat het niet blijft bij een utopie? De voorliggende begroting is een grote stap in de goede richting. Een meerjarig structureel sluitende begroting is een absolute randvoorwaarde voor een goed functionerend Leudal. Een degelijk financieel beleid blijft het uitgangspunt voor Samen Verder.
Belangrijk is daarbij hoe we de komende jaren met de nog te behalen taakstellingen omspringen. Deze waar nodig verzachten hoeft geen slecht beleid te zijn, het grootste deel zal echter nog gerealiseerd moeten worden dan wel geruild worden voor een alternatieve bezuiniging. De grootste opgave ligt hier ongetwijfeld op het gebied van ons vastgoed. Keuzes dienen gemaakt te worden. Bij onder andere de bespreking van Park Leudal Oost heeft Samen Verder hier al suggesties voor gedaan. Daarbij is maatwerk leidend. Een fusie is op de ene plaats een mogelijke oplossing terwijl op een andere locatie verzelfstandiging logischer is. Alle accommodaties op een hoop vegen of gelden verdelen op basis van geografische willekeur wil Samen Verder daarbij nadrukkelijk niet.
Als gemeenteraad hebben we binnen dit vraagstuk een belangrijke rol. Kaders meegeven en belangrijker nog, aan verwachtingsmanagement doen. En ja, dat moet beter. Ook wij dienen in de spiegel te kijken en toe te geven dat we op dit vlak lerende zijn. Het is uiteindelijk aan ons om keuzes te maken. Niet elk burgerinitiatief is prachtig puur en alleen omdat het een burgerinitiatief is. Durf ook kritisch te zijn, dan neem je de burger pas echt serieus. Sterker nog, het wordt haast neerbuigend als we weigeren plannen op hun merites te beoordelen. Alsof we onze kleuterzoon complementeren nadat hij met de zoveelste tekening komt aanzetten waarop de zon net zo groot is als het huis en handen net harken zijn. Op den duur willen we echter perspectief zien, kloppende plaatjes in de juiste verhoudingen. Zodat we onze jongvolwassen zoon met een gerust hart kunnen loslaten. En wie weet groeit hij dan uit tot een ware Picasso. Samen Verder gaat voor niets minder.
Verwachtingsmanagement dus – en daarmee samenhangend- prioriteiten stellen. Niet elk initiatief kan meteen worden opgepakt. Helder communiceren over de mogelijkheden en onmogelijkheden van onze ambtelijke organisatie. Ook ‘’nee” of “nu niet” kan een antwoord zijn. Wat zijn de komende periode de prioriteiten voor Samen Verder? Laat ik ze op een rijtje zetten.

Accommodaties Leudal Oost
Voorzitter, ik noem dit stuk weloverwogen Accommodaties Leudal Oost. De beslissing die we in december moeten nemen reikt namelijk verder dan alleen ’t Ligteveld. Eerder toonde Samen Verder al bereid te zijn keuzes te maken en out of the box te willen denken. Zo deden we suggesties betreffende Micosport in Roggel, de sporthal in Horn en het tennissen in Haelen. Zonder voor te sorteren op de besluitvorming kan Samen Verder zich voorstellen dat de uiteindelijke beslissing ergens tussen de alternatieven van complete uitvoering van Park Leudal Oost en helemaal niks doen te vinden is als tussenvariant. Met een bijgevoegd overzicht wat de consequenties zijn voor accommodaties in de omgeving.
Een van die accommodaties in de omgeving is het sportpark aan de Houtrustlaan te Haelen. Gezien het huidige maar ook het toekomstige aantal gebruikers en de eerdere voornemens betreffende de verloederde tennisbanen is – nu de wielerbaan definitief niet op de Houtrustlaan landt- dit het moment om deze accommodatie aan de maat te brengen. Bovendien kunnen we door slimme aanpassingen te doen ook op het gebied van duurzaamheid een slag slaan. We wachten het voorstel van het college dan ook af en verzoeken haast te maken met de onderdelen die ook nog aandacht verdienen; het saneren van de tennisbanen en het aanpakken van de parkeerproblematiek.
Fusies Leudal West
In het westelijk deel van onze gemeente weten ze de samenwerking te vinden. Dat geldt in de eerste plaats voor het onderwijs. Een school voor het meest westelijke deel van Leudal moet een toonaangevend kindcentrum worden. Met o.a. kinderdagopvang en bibliotheekvoorzieningen op locatie moet dit initiatief van onderop (gedragen door school en ouders) meer worden dan de som der delen. Samen Verder ziet het locatieonderzoek op korte termijn tegemoet. Een mogelijke school aan de Bosserstraat te Ittervoort zien wij nadrukkelijk niet zitten.

Ook voor de mogelijke fusie van de voetbalclubs van Kelpen-Oler, Grathem, Hunsel en Ell wachten we het onderzoek af. Om toekomstige leegstand en verloedering tegen te gaan en te voldoen aan onze vastgoedopgave kijken we hier nadrukkelijk eerst naar bestaande locaties. Voor Samen Verder is echter draagvlak ook van cruciaal belang. Als straks een groot deel van de voetballers stopt of zijn heil ergens anders gaat zoeken, zijn we er namelijk niets mee opgeschoten.

N280
Leudal Oost, Leudal West. Dat wat deze twee scheidt is nu net mijn volgende aandachtspunt. Dat de N280 de gemoederen al een tijdje bezig houdt is als zeggen dat de kabinetsformatie wellicht aan de lange kant was. Ik zeg niets nieuws als ik zeg dat deze variant niet de variant van Samen Verder is. We hebben echter in het belang van onze burgers getracht het beste te maken van de huidige variant. We missen echter enkele zaken die onze ogen essentieel zijn. De aansluiting naar de Hubert Cuyperslaan als eenrichtingsweg legt volgens ons een onnodige wissel op de straten die vanuit de Dorpstraat naar dit deel van Baexem leiden. Bovendien zijn we niet overtuigd van de veiligheid ter hoogte van het AZC en missen we nog steeds de geluidschermen (dan wel andere geluidswerende maatregelen) ter hoogte van de Beurik in Horn. Als de gemeente Leudal straks mee moet betalen aan deze variant willen we dat onze eisen serieus worden genomen. Anders is Samen Verder resoluut en kunnen we de realiseringsovereenkomst niet steunen. Om onze eisen kracht bij te zetten zullen we volgende week een amendement indienen.

Economische Tijger
Voorzitter, in mijn inleiding had ik het over de economische tijger Leudal. Wat gaan we daarvoor doen? Binnen de regionale samenwerking wordt een gezamenlijke strategie uitgewerkt om meer bedrijven naar onze regio te trekken, deze zien we met plezier tegemoet. Meer concreet gaan we het instrument van bedrijfsinvesteringzones inzetten. Niet alleen voor het centrum van Heythuysen maar ook voor het bedrijventerrein in Ittervoort. In vergelijkbare situaties hebben deze zones tot mooie resultaten geleid, zie bijvoorbeeld het uitgevoerde centrummanagement in Panningen. Ook in ons buitengebeid wordt volop ondernomen, goed dat door middel van snel internet het vestigingsklimaat ook hier verbeterd. Bovendien worden startende ondernemers ondersteunt en wordt er actief ingespeeld op wensen en behoeftes van het MKB en de toeristische sector. Zo wordt op toeristisch gebied gewerkt aan de wandel en fietsroutes en wordt Neeritter nog aantrekkelijker gemaakt als ‘’monumentendorp”. De ontwikkeling van een mountainbike structuur volgen wij kritisch, wij zijn daarbij geen voorstander van intensivering van het fietsverkeer door het Leudal.
Ook na deze investeringen en met onze lage werkloosheid zij er mensen die buiten de boot dreigen te vallen. Ons eigen Mensontwikkelbedrijf is een belangrijke schakel voor langdurig werklozen en biedt zicht op betaald werk. Na de goede resultaten van afgelopen jaar juichen wij verder professionalisering dan ook toe.

Leefomgeving
Samen Verder gaat voor een gezonde en veilige leefomgeving. Met het verbeteren van de geurkwaliteit in het buitengebied hebben we een belangrijk punt uit het coalitieakkoord uitgevoerd. Het maakt ons koploper in de omgeving. Dat andere gemeenten nu met dezelfde ontwikkeling bezig zijn en volgen geeft des te meer aan dat we de juiste richting hebben gekozen. Ook pro-actief is het uitvoeren van een milieu effectanalyse voor Zevenellen. Ja, er moet ruimte zijn voor proeftuinen en experimenten voor technieken waarvoor nog geen normen zijn vastgesteld. Maar juist op het gebied waar we willen dat deze technieken gaan landen pleiten we wel voor een kader. Innovatie moet immers niet ten koste gaan van de Buggenumse leefomgeving. We kijken positief uit naar de ontwikkeling van een lokaal geurbeleid.
Voorzitter, in 2014 moest Samen Verder rigoureus snoeien, letterlijk en figuurlijk. Toen al besloten we echter dat dit hooguit van tijdelijke aard kon zijn. Wanneer de andere bezuinigingen op o.a. subsidies en bibliotheek tot stand waren gekomen zouden we het onderhoudsniveau terug schroeven. Belofte maak schuld, komend jaar wordt het groen onderhouden op basis van kwaliteitsniveau B. Maar goed ook, het

imago-onderzoek toont aan dat het onderhoud aan het openbaar groen een grote ergernis van onze inwoners is.
De doelstellingen uit de structuurvisie wonen blijven overeind. Mede door het openbreken en heronderhandelen van grote projecten als de structuurbeelden is er weer ruimte op de woningmarkt. De schop de grond in, er wordt weer gebouwd voorzitter! Wat ook helpt is dat we met nieuwe bestemmingsplan woonkernen eigenaren van een slapende bouwtitel tot actie gaan dwingen. Zo komt er een einde aan jarenlange stagnatie en kunnen we vooruit. De uitdagingen op woongebied zijn er immers nog genoeg. Krimp maar ook gezinsverdunning dwingen ons tot een transformatie. Bovendien wil ik het college eraan herinneren dat we straks nog een enorme opgave hebben met het vestigen van arbeidsmigranten. Hier kunnen meerdere doelen gediend worden door tegelijkertijd ook leegstand en verloedering tegen te gaan. In dit kader is de coöperatieve woonvorm in het voormalig Ellenhof een goed voorbeeld. Zelfs als dat onverhoopt zou beteken dat we inleveren op de boekwaarde. Ook roepen we het college op, op dit gebied de kleine kernen niet uit het oog te verliezen.
Het sociale domein
In mijn inleiding sprak ik over de goede cijfers op het sociale domein. Gezien de goede resultaten van de afgelopen jaren is het verleidelijk te denken dat we er al zijn. Het is zaak de goede koers voort te zetten. Ondanks de goede cijfers hebben we wel zorgen, met name op het financiële vlak. Als het aan ons ligt worden deze tekorten in eerste instantie aangepakt binnen het gebied waarin ze ontstaan. Een vermindering van de kosten moet hand in hand gaan met behoud van kwaliteit. Volgens Samen Verder gaat dit het beste door in te zetten op terugdringen van de bureaucratie. De gemeente houdt zich hier bij zijn kerntaak; kaders stellen en controleren op hoofdlijnen. Actief inzetten op het aanpakken van het oerwoud aan zorgpartners, regels en aanvullende eisen. Ook willen we dat de gemeente niet op de stoel van de zorgaanbieder gaat zitten en met financieren niet compenseert voor de hoge overhead van grote organisaties. Zo stimuleren we platte organisaties waarbij komt het geld terecht komt waar het thuis hoort, bij de zorgvrager en de hulpverlener.
Bovendien willen we hier nadrukkelijk de samenwerking in de regio zoeken waar we eerder onze aanpak van resultaatgericht werken tot norm hebben verheven. Op de uitvoeringsagenda heeft vooral de overgang van jeugdhulp naar de WMO onze aandacht.

Leudal uit het dal
Leudal uit het dal, met deze titel gaat de organisatie voortvarend aan de slag. De eerste stap naar de top is symbolisch het basiskamp gedoopt. De basis moet op orde zijn voor we onze weg naar de top voortzetten. Daarbij proberen we niet alles in een keer te doen maar werken we met een duidelijke prioritering. Prima zaak, een pas op de plaats is soms nodig. Voor de vervolgweg naar boven is het echter zaak dat we goede sherpa's vinden. Gidsen die de weg naar boven kennen en bovendien niet vies zijn van een behoorlijke last op hun schouders.
Voorzitter, ondanks onze positieve reactie op de begroting wil Samen Verder het college toch enkele aandachtspunten – in de vorm van moties en amendementen- meegeven. In de motie "verkeersveiligheid Heythuysen" dragen we het college op om op korte termijn, samen met dorpsraad, ondernemers,de seniorenvereniging Heythuysen en de WMO-raad een verkeersplan op te stellen voor een veilig en duurzaam winkelcentrum Heythuysen. Met name voor mensen die afhankelijk zij van een rollator of rolstoel is de ergernis groot. Geparkeerde auto's, fietsen, koopwaar en reclameborden blokkeren of versmallen de trottoir. Enkele suggesties van onze kant: Handhavend optreden met betrekking tot fout geparkeerde auto's en tweewielers en in gesprek met ondernemers over reclame, koopwaar op straat en bevoorradingstijden. Eventuele fysieke maatregelen moeten hun plek vinden in de aankomende revitalisering van het centrum.
Verder willen we het muziekonderwijs compenseren. Het afgelopen jaar is het kunst en cultuurbeleid nog niet tot stand gekomen. Wij vragen het college dit beleid komend jaar met belanghebbenden vorm te gaan geven en te komen tot een integraal voorstel voor het muziekonderwijs. Tot het zover is willen we het onbenutte subsidiegeld van afgelopen jaar bij het muziekonderwijs inzetten om de voor het komende jaar de prijsstijging voor deelnemers te remmen.

Verder dienen wij met anderen een amendement in om het professionaliseringsbudget voor komend jaar te verhogen. In het imago-onderzoek werd onder andere gesproken over de mogelijk ontbrekende professionaliteit bij raadsleden. Een signaal dat we serieus moeten nemen. Bovendien is volgend jaar – met een deel nieuwe aantredende raadsleden- het moment om deze handschoen op te pakken.
Voorzitter, dan ga ik afsluiten. In de inleiding sprak ik over het jaar 2020. Een zaak heb ik niet genoemd,iedereen vraagt zich natuurlijk af hoe het Samen Verder vergaat in de toekomst. De kiezer was niet gek voorzitter en zag dat Samen Verder zaken op orde had. Het kan haast niet anders dan dat deze kiezer in maart 2018 Samen Verder vraagt haar werk voort te zetten, voor een nog beter Leudal. Dank u wel.

Bijlage 2

Algemene beschouwingen 2017

- **Begroting**

Voorzitter, ik wil namens Ronduit Open onze dank uitspreken aan iedereen die zich het afgelopen jaar heeft ingezet voor onze gemeente en de opstelling van deze programmabegroting. We doen het goed, want de begroting laat meerjarig een positief beeld zien, oplopend tot €1,5 miljoen euro. Deze overschotten worden gestort in de algemene reserve, die naar verwachting in 2021 met ruim €7 miljoen euro gevuld is.
Het nieuwe landelijke regeerakkoord resulteert voor de gemeente Leudal in een extra uitkering die oploopt tot bijna €800.000,- euro in 2021. Verschillende Limburgse gemeenten hebben op basis van deze extra uitkering haar begroting aangepast. In Leudal is dit echter niet gebeurd. Ronduit Open heeft als standpunt dat de lasten van de burger niet verhoogd moeten worden als daar geen noodzaak voor is. Vanwege het grote weerstandsvermogen en de extra rijksuitkering tot 2021 is de noodzaak om de lasten voor de inwoners van Leudal te blijven verhogen absoluut niet nodig. Daarom dienen wij als Ronduit Open twee amendement in om de woonlasten te verminderen. Aangezien de gemeente Leudal de laatste jaren veel meer OZB-ontvangsten heeft gehad dan gepland of nodig was, en dat het redelijk is dat teveel ontvangenOZB-inkomsten ten goede komen aan de burgers, stellen we bij amendement voor om een egalisatiereserve in te stellen waarin achteraf te veel geïnde OZB-ontvangsten worden gestort en deze reserve in te zetten om noodzakelijke verhogingen van de OZB in opvolgende jaren te verlagen of te vermijden. Daarnaast bestaat er al een egalisatievoorziening afvalstoffenheffing, gevuld met ruim € 1,0 miljoen euro, waarvan Ronduit Open voorstelt om deze zodanig in te zetten dat de woonlasten voor de inwoners van Leudal in 2018 niet met 2% stijgen, maar met slechts 1%, gelijk aan de daadwerkelijk stijging van € 6,00 euro.

Personeel & Organisatie
Vele jaren is er door Ronduit Open bij de Algemene Beschouwingen aandacht gevaagd voor de gemeentelijke organisatie. Tot en met begin dit jaar werd het probleem ontkend, niet serieus genomen en er werd nauwelijks op gereageerd. Het werd ongepast gevonden om de problemen in de organisatie te benoemen. Wat in de raad taboe was, was bij burgers al lang bekend, zo bleek pas uit het imago-onderzoek.
In april trad de nieuwe secretaris in dienst, die zich openlijk verbaasde over het gemis aan management en hard oordeelde over de noodzaak van verandering. En, voorzitter, eindelijk concludeerde ook de portefeuillehouder dat er een eindelijk orde op zaken gesteld moest worden. Problemen als het gebrek aan een degelijke postvoorziening, beloften om terug te bellen die niet werden nagekomen en een ontzettend logge manier van werken werden eindelijk erkend en serieus genomen. Daar zijn we als Ronduit Open tevreden over. Dit biedt namelijk de mogelijkheid om tot een verbetering te komen. De managementstijl van vertrouwen en loslaten wordt vervangen door een krachtige sturing waarbij de afstand tussen management en werkvloer wordt verkleind. Op deze manier kunnen de ervaringen op de werkvloer worden beleefd, kan de voortgang van het werk worden gevolgd, kan er coachend worden opgetreden, kunnen er duidelijke prioriteiten worden gesteld, functioneringsgesprekken worden gevoerd en zo de interne samenwerking en coördinatie worden bevorderd. Hierbij moet binnen het college aandacht zijn voor de mandaatregeling. Wethouders lijken door vergaande mandatering niet volledig geïnformeerd waardoor ze onvoldoende kunnen sturen.
Het is positief dat dit onderwerp bijna elke week besproken wordt in collegevergaderingen. Problemen moeten namelijk niet onder de mat geschoven worden, maar blijvende aandacht houden. Ook is het goed dat het college heeft besloten dat er een onafhankelijke klachtenbehandeling zal komen. Te vaak werden klachten niet serieus genomen, waardoor burgers het klagen achterwege lieten omdat het geen zin zou hebben. Van klachten kun je immers leren.
Wij herhalen hier wat we ook al jaren hebben benadrukt. Een groot aantal medewerkers werkt prima en zelfs voorbeeldig. Maar waar dat niet gebeurt moet er worden ingegrepen. Heel goed at nu eindelijk die omslag wordt gemaakt, en we zullen er alles aan doen om die te doen slagen.

- **Programma**

Tot zover over de begroting, nu verder over het programma aan de hand van het coalitieakkoord, op vertrouwen een toekomst bouwen. We kijken met een positief gevoel terug op 1,5 jaar coalitie tussen Ronduit Open en Samen Verder, de twee grootste lokale partijen uit Leudal. Maar we zijn niet voor niets twee verschillende partijen. Er waren onderwerpen waarbij de twee partijen uiteenlopende opvattingen hadden. In die gevallen is goed overleg gevoerd en kon

meestal overeenstemming worden bereikt. En waar dat niet mogelijk was werden verschillen van opvatting gerespecteerd. Het is geven en nemen in een coalitie, soms moet je water bij de wijn doen. Het akkoord is niet bij woorden gebleven, maar zijn ook omgezet in daden. Want met nog enkele maanden tot de verstrijkingsdatum van het coalitieakkoord kunnen we concluderen dat het voor een groot deel is afgerond.

Subsidie
Neem het nieuwe subsidiebeleid, waarbij de gigantische korting van 50% op de subsidies voor stichtingen en verenigingen zijn teruggedraaid. Er is wel degelijk bezuinigd, waarbij de focus in het nieuwe beleid nu ligt op de subsidiering van jeugd, en er subsidiemogelijkheden zijn voor de organisatie van activiteiten die zich richten op samenwerking en preventie. In 2018 wordt dit beleid geëvalueerd. Bij de subsidiering van het muziekonderwijs gaat het voor 90% om de subsidiëring van muziekschool Myouthic, 10% ECI. Al jaren bestaat het voornemen om te korten op het muziekonderwijs, nadat de muziekschool Myouthic intern ook al een bezuinigingsslag had gemaakt. Mocht de geplande bezuiniging voor 2018 doorgaan, dan zullen de kosten per leerling in het muziekonderwijs eenmalig met €100,00 fors gaan stijgen, waardoor het een stuk minder toegankelijk wordt. Ronduit Open probeert gunstige omstandigheden te creëren voor iedereen die zich op het gebied van kunst en cultuur wil ontplooien. We roepen het college dan ook bij motie op om voor 2018 de korting op de subsidie voor muziekonderwijs te verzachten door het overschot op het subsidieplafond van 2017 eenmalig door te schuiven naar 2018, in afwachting van een nieuw kunst- en cultuurbeleid in 2018 met een integraal voorstel voor de toekomst van het muziekonderwijs, inclusief nieuw subsidieplafond. Hierbij zal er ook aandacht moeten zijn voor nieuwe impulsen om het dalende leerlingenaantal tegen te gaan.

Handhaving
Het nieuwe handhavingsbeleid moet transparantie en helderheid bieden. Want regels zonder adequate handhaving hebben geen zin en kunnen een belangrijke bron van onrecht vormen. Ronduit Open is van mening dat het nooit mag voorkomen dat de een wordt gepakt op overtreding van relatief onbelangrijke regels terwijl tegelijkertijd grove overtredingen van regels bij anderen niet worden aangepakt. Daarnaast moet met het nieuwe handhavingsbeleid de legalisatie van bouwactiviteiten die in strijd zijn met bestemmingsplannen worden gestopt. De laatste jaren was dit in Leudal de standaard geworden, en die gang van zaken moet doorbroken worden.

Geurbeleid
Ook was de verbetering van de geurkwaliteit in het buitengebied een doel van Ronduit Open. Het is een gewogen keuze tussen economische belangen van de intensieve veehouderij en de leefbaarheid en gezondheid van omwonenden, waarbij de relatie tussen geuruitstoot en gezondheid inmiddels door meerdere landelijke onderzoeken is aangetoond. Ronduit Open vindt het al heel veel jaren onverantwoord dat we daarvoor de ogen sluiten. Om die reden hebben we aangedrongen op aanscherping van de geurnormen in de veehouderij. De norm in het buitengebied was 14, ‘tamelijk slecht’, en is inmiddels aangescherpt tot 10. Het is heel positief dat we uiteindelijk met Samen Verder overeenstemming hebben bereikt over een aanscherping van deze normen.
Richting 2018 moeten er verdere stappen worden gezet. De vervreemding tussen boer en burger moet worden verminderd door open communicatie en kan niet worden opgelost door het ene juridische proces na het andere. Het buitengebied is van ons allemaal, niet van enkel agrariërs.

Zevenellen
Mestverwerking mag geen nieuwe bron van overlast worden. Ronduit Open is voorstander van geconcentreerde mestverwerking op industrieterreinen als Zevenellen. Het is dan ook goed dat er voor een open overleg is gekozen met de omwonenden en andere betrokkenen van Zevenellen. Er bestaat onrust en onzekerheid in de kern Buggenum over de toekomstplannen van Zevenellen, zeker op het gebied van geur. In de volgende raadsvergadering zal dit onderwerp op de agenda staan.

Kapitaalgoederen
Het onderhoud van kapitaalgoederen moet als goed rentmeester geschieden om te voorkomen dat in een later stadium grote investeringen moeten worden gedaan, zo staat in het coalitieakkoord. Dit is niet helemaal zo gebeurd. Er is door verkeerde bezuinigingen achterstallig onderhoud ontstaan, welke nu worden bekostigd uit de algemene reserve. Met de bezuinigingen op dit gebied is er dus vanwege het achterstallig onderhoud niets bereikt, terwijl achterstallig onderhoud volgens de begroting in 2015 voorkomen zou worden. In het kader van duurzaam financieel beleid keuren wij dit als Ronduit Open af. Beheerplannen zijn niet uitgevoerd, er is slechts gehandeld naar aanleiding van spoedgevallen. Zeer goed dat er vanaf volgend jaar weer op basis van de beleidsplannen onderhoud wordt gepleegd.

Huisvesting

Op het gebied van huisvesting lopen er op dit moment veel projecten, zowel van particulieren als grote nieuwbouwprojecten. Dit is een goede zaak, omdat hierdoor de mogelijkheid wordt vergroot om in de kern naar wens te blijven wonen. Voor jongeren en ouderen blijft dit echter nog steeds moeilijk. De wachtrijen voor sociale huurwoningen voor starters zijn en blijven lang, terwijl seniorenvriendelijke, levensloopbestendige schaars zijn. Een evenwichtige spreiding hiervan over de kernen, blijft voor Ronduit Open van groot belang. Ook moeten innovatieve woonideeën alle inzet vanuit de gemeente verwachten. Bij dit soort projecten krijgt voormalig gemeentelijk vastgoed een perfecte nieuwe bestemming en is er tegelijkertijd een prima afstemming op de lokale woonbehoefte. Concreet horen we de laatste tijd niets meer over de omvorming van voormalig gemeenschapshuis Ellenhof tot woningen.

Samenwerkingsverbanden
Leudal heeft met verschillende verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. In de begroting lezen we dat de gemeente in samenwerking met bewoners en bedrijven, met de regio en de provincie, de kansen die zich in Leudal voordoen wil benutten. In de praktijk merken we de samenwerkingen pas wanneer men extra financiële bijdragen vraagt terwijl daar weinig tot geen concrete uitkomsten tegenover staan. Bij herhaling roepen wij dan ook op om gesprekken tussen bestuurders die ons vertegenwoordigen in de samenwerkingsverbanden in de regio en commissieleden, om zo meer te kunnen sturen, de kosten te kunnen verantwoorden en resultaten zichtbaarder worden.
Sociaal domein
De overdracht van de taken van het rijk naar de gemeenten heeft grote consequenties gehad voor het budget en de ambtelijke capaciteit van de gemeenten. De regering heeft taken overgedragen zonder daarvoor voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. Gelukkig beschikt Leudal nog over een reserve waarin de overschotten gestort zijn. Maar uit de begroting 2018 blijkt dat voor de komende vier jaar gemiddeld €1,0 miljoen euro aan deze reserve onttrokken moet worden; dan is de spaarpot voor deze taken bijna leeg. Ook blijkt uit het onlangs gesloten regeerakkoord dat er vanaf 2019 landelijk vele miljoenen euro's gekort gaan worden. Het kan niet zo zijn dat de belastingen in Leudal verhoogd moet worden om deze tekorten te financieren. Momenteel is de VNG bezig om deze onrealistische kortingen aan te kaarten bij het Rijk. Ronduit Open heeft er vertrouwen in dat deze kortingen teruggedraaid worden door inzet van de VNG en andere maatschappelijke organisaties.
Ronduit Open wil een sociaal beleid dat zich kenmerkt door persoonlijke aandacht, de menselijke maat, professioneel en deskundig handelen, oprechte betrokkenheid en aandacht en een proactieve houding. Het is dan ook goed dat er op het gebied van de Wmo veel aandacht is voor maatwerk dankzij de verfijning van de hulp bij het huishouden. De ene persoon heeft iets anders nodig dan de ander. De eigen bijdrage blijft voor enkelen een probleem. Het is niet altijd duidelijk hoe hoog de eigen bijdrage is voor de geleverde dienst of voorziening. Hier zal dan ook nog aan gewerkt moeten worden.
Het is goed dat er vanwege de krappe budgetten op het gebied van de Jeugdwet wordt samengewerkt met Weert en Nederweert. Dat lukt nooit helemaal, en dan zijn duidelijke afspraken met zorgaanbieders van groot belang. Het resultaat is wat telt.
De Westrom is het mensontwikkelbedrijf waarbij mensen die door hun fysieke of mentale gesteldheid moeilijk aan de bak kunnen toch aan het werk kunnen. Ook hier speelt het probleem van te kleine rijksbijdragen. Het belangrijkste is echter de verbetering van de werkomstandigheden bij de Westrom, daarover zijn negatieve berichten verschenen de afgelopen periode.

Accommodatiebeleid
Op het terrein van het accommodatiebeleid is er een groot vraagstuk met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed bijgekomen. Op dit moment wordt er met de actualisering van de meerjaren onderhoudsplanning inzicht verkregen in de exacte omvang van ons vastgoedbestand en de daadwerkelijke staat van het onderhoud. Hierdoor kunnen vragen over onderhoudsniveau en vervreemding van gemeentelijk vastgoed worden beantwoord. Daarnaast dient er vanuit de gemeente voor de lange termijn een integrale visie ontwikkeld te worden op de gewenste omvang en spreiding van alle maatschappelijke voorzieningen en een samenhangende visie op het algehele aanbod van sport- en maatschappelijke voorzieningen. Voor Ronduit Open geldt dat het vervreemden van gemeentelijk vastgoed geen zin heeft wanneer dat betekent dat we miljoenen moeten afschrijven en daarmee aan kapitaalvernietiging doen. Het is echter ook duidelijk dat het behoud van al het gemeentelijk vastgoed onbetaalbaar is. Oplossingen zijn fusies of samenwerkingen tussen scholen, stichtingen en (sport)verenigingen. Dit betekent niet dat we als gemeente zomaar miljoenen kunnen en willen investeren in nieuwe accommodaties of renovaties van bestaande accommodaties. Burgerinitiatieven worden dan ook niet onverkort financieel gesteund alleen maar omdát het burgerinitiatieven zijn. Deze initiatieven dienen zich te ontwikkelen met aandacht voor de bezuinigingstaakstelling, de effectiviteit en bovenlokale functie van de accommodatie, en een evenwichtige spreiding van de voorzieningen over alle kernen in Leudal. Het gaat hierbij om de vraag wat de gevolgen zijn van nieuwe investeringen voor andere accommodaties in de omgeving. Voor Ronduit Open is dan ook een afweging van de baten en lasten met als uitkomst de beste oplossing voor heel Leudal, en niet voor een bepaalde kern of doelgroep, van groot belang.

Majeure projecten
We roepen de verantwoordelijk wethouders op om de nu lopende burgerinitiatieven/majeure projecten van de voetbalclubs en basisscholen in Leudal-West en Park Leudal-Oost voortvarend te blijven oppakken, waarbij zeer duidelijk moet zijn dat de criteria zoals bij amendement besloten in de begrotingsvergadering van 2016 onverkort blijven gelden. Deze criteria moeten dan ook niet tot bepaalde verwachtingen leiden die niet relevant zijn. Er moet sterk gestuurd blijven worden in het kader van verwachtingsmanagement. En wanneer er straks raadsvoorstellen ter besluitvorming komen in de raad gaat de aandacht van Ronduit Open extra uit naar de risicoparagraaf.
Zo konden we enkele maanden geleden omtrent Park Leudal-Oost nog geen verantwoorde beslissing nemen over de investering van € 5,0 miljoen euro. Duidelijk moet zijn welke partijen onder welke voorwaarden deelnemen. Verdwijnen er locaties? Kunnen locaties worden samengevoegd? Nieuwe accommodaties moeten niet de bezetting uit andere locaties halen. We wachten het raadsvoorstel omtrent Park Leudal-Oost af. Het uitgangspunt dat er op accommodaties als geheel moet worden bezuinigd en dat Park Leudal-Oost vanuit het totale financiele plaatje goedkoper moet zijn dan de huidige situatie zal zwaar wegen. Dat was van meet af aan ons uitgangspunt en dat zal dan ook uit het komende raadsvoorstel moeten blijken.
Met betrekking tot de fusie van de voetbalclubs in Leudal-West bestaat er een verschil tussen initiatiefnemers en gemeente voor wat betreft de toekomstige locatie. Initiatiefnemers hebben de voorkeur voor een neutrale locatie tussen de kernen Ell, Hunsel, Grathem en Kelpen-Oler, terwijl de meerderheid van de raad vorig jaar besloot om bij voorkeur de realisering van de accommodatie op en nabij een van de bestaande accomodaties te laten plaatsvinden. Een locatie buiten de bestaande accommodaties is niet uitgesloten maar daar dient de meerwaarde van worden aangetoond. Denk hierbij aan draagvlak, toekomstperspectief in ledenaantallen, bereikbaarheid, infrastructuur, bestemmingsplan en veiligheid. Ook hier geldt dat de criteria zoals omschreven in het amendement bij de begrotingsbehandeling vorig jaar onverkort blijven gelden.
Op dit moment worden de mogelijkheden van een fusie van de basisscholen in Hunsel, Ittervoort en Neeritter onderzocht, waar Ronduit Open positief tegenover staat. Een nieuwe gezamenlijke onderwijsvoorziening biedt nieuwe blijvende mogelijkheden. Door slimme samenwerking van SPOLT, Hoera kindercentra en andere partners kan er een integraal educatief centrum ontstaan dat een voorbeeld kan worden voor nieuw onderwijs in de regio. Ook hierbij moet aandacht zijn voor vrijkomende accommodaties, inclusief daaraan verbonden inkomsten en kosten. Opgemerkt moet worden dat het geindiceerde bedrag van 5 miljoen euro onreeel lijkt. De uiteindelijke begrote investering moet goed onderbouwd worden.
Over de N280 komen we volgende week in de raadsvergadering te spreken. Er zijn goede vorderingen gemaakt, maar er zijn nog enkele aandachtspunten zoals in Baexem rond de ontsluiting van de Hubert Cuijperslaan, aangezien de voorgestelde eenrichtingsontsluiting naar deze straat tot een hogere verkeersdichtheid op de Dorpstraat leidt en er opstoppingen richting de rotonde op de N280 kunnen ontstaan.
Met betrekking tot het project Samen Zorgen Huis Mariabosch Baexem werd ons kort geleden bericht dat de provinciale subsidies werden ingetrokken omdat een bepaalde deadline niet was gehaald. Hierop is de gemeente het gesprek aangegaan met de provincie. De resultaten van dit gesprek zijn ons nog niet bekend. We laten ons graag bijpraten door de wethouder.

Bijlage 3

Begroting 2018

Geachte voorzitter,

Inleiding

Ter behandeling ligt de begroting voor 2018 voor.
Een begroting die tot stand is gekomen met medewerking van het ambtelijk apparaat, wij spreken daar onze dank voor uit.

10 jaar Leudal. Een markant moment. Er is in 10 jaar Leudal veel gebeurd. 'Never a dull moment' is een veel gehoorde uitdrukking. Natuurlijk is het goed om terug te kijken en lering te trekken vanuit het verleden naar de toekomst toe. Want dat is waar het CDA mee bezig is: met de toekomst. Hoe geven we de komende 10 jaar vorm aan onze gemeente. Voor ons is dat duidelijk: Het moet beter. Beter op het gebied van de verbinding tussen het bestuur en onze inwoners. Beter voor wat betreft de dienstverlening aan onze ondernemers, beter ook in de ondersteuning van initiatieven vanuit de samenleving.

Een belangrijk aspect dat grote impact zal hebben voor Leudal is de wijziging van de bevolkingssamenstelling (denk aan vergrijzing en ontgroening). Deze demografische ontwikkelingen stellen ons in de komende decennia voor grote uitdagingen.

In onderstaande beschouwingen zal ik ingaan op de wijze zoals het CDA aankijkt tegen belangrijke zaken en trends in onze samenleving. Zodoende kunt u zich een beeld vormen vanuit welk perspectief wij naar de toekomst kijken.

Leefbare dorpen

Leudal bestaat uit 16 dorpskernen, met elk hun eigen unieke kenmerken en elk hun eigen onderlinge verbondenheid. Demografische ontwikkelingen, zoals de toename van het aandeel van senioren in de samenleving en de ontgroening alsmede de aantrekkingskracht van steden vragen om aandacht. Het is daarom van evident belang om de dorpen levensvatbaar te houden. Hoe kunnen we dat bereiken? Allereerst moeten we er als politiek alles

aan doen om voor onze dorpen een passend voorzieningenniveau te behouden of waar nodig te creëren. Zo is het CDA een voorstander van een ontmoetingsplek in elk dorp. Wij willen dat de gemeente zorgdraagt voor een passend gebouw, waarvan het eigendom en groot onderhoud in handen van de gemeente zijn. Is het gebouw met deze functie eigendom van derden, dan zetten wij in op een overeenkomst met de eigenaar waarin de maatschappelijke functie van de voorziening volledig is geborgd.

Ook een bassischool is een voorziening die primair van belang is voor onze dorpen. Dorpen die niet beschikken over een basisschool (al dan niet geclusterd zoals in Leudal West) missen de noodzakelijke aantrekkingskracht op jonge gezinnen.

Verenigingen
Wij zien verenigingen als de dragers van een ontwikkelde samenleving in Leudal. De verenigingen zijn van onschatbare waarde door de bijdragen die zij, ieder voor zich en vanuit hun eigenheid, leveren aan het naleven en in stand houden van waarden, normen en cultuur. Verenigingen brengen mensen bij elkaar. Wij zien dat verenigingen verbinden, verbroederen en dat zij slechts kunnen uitblinken als er sprake is van onderlinge respectvolle samenwerking tussen de leden, de inwoners van Leudal. Wij zien dat verenigingen een belangrijk tegenwicht vormen tegen de voortschrijdende individualisering van onze Leudalse samenleving. Door het bij elkaar brengen van burgers dragen ze bij aan het voorkomen van vereenzaming van mensen en vormen zij een brug tussen burgers van verschillende afkomst. Ze vormen het cement van de samenleving, waarvan de leefbaarheid en de gemeenschapszin onder andere door de vergrijzing en ontgroening onder druk staan. Daarnaast bieden de verenigingen aan vele inwoners een zinvolle, gezonde en vitale vrijetijdsbesteding en een keuze hoe te participeren in de Leudalse samenleving. Voor jongeren spelen verenigingen een rol bij de vorming van hun waarden en normen en hun ontwikkeling van competenties op weg naar volwassenheid.

CDA Leudal heeft bijzondere aandacht voor verenigingen die behoren tot het culturele erfgoed van onze Leudalse samenleving,

zoals harmonieën, fanfares, schutterijen en carnavalsverenigingen. Ons besef is, dat indien deze verenigingen eenmaal verdwijnen dat voorgoed zal zijn.

Later in deze beschouwingen kom ik nog terug op de ondersteuning van de muziekverengingen met een concrete amendering.

Senioren
Het aantal senioren groeit exponentieel en verdient daarom onze extra aandacht. Wij stellen daarbij de volgende prioriteiten:

Eenzaamheidbestrijding.
Het CDA wil inzetten op initiatieven op het gebied van eenzaamheidsbestrijding om er zo voor te zorgen dat deze mensen bij de gemeenschap worden betrokken. Daartoe behoren het verder ontwikkelen van initiatieven zoals het eetpunt, het faciliteren van seniorenverenigingen en het bevorderen van een plek voor senioren binnen verenigingen.

Vrijwilligers en Mantelzorgers
Om veel redenen moeten we zuinig en trots zijn op onze vele vrijwilligers en mantelzorgers. Wij zien dat het sociale leven in Leudal voor een groot gedeelte ingevuld wordt door deze vrijwilligers. Ook voor senioren zijn de vrijwilligers van onschatbare waarde. Het ondersteunen en bevorderen van vrijwilligers is een belangrijke taak.

Ontmoeting
Ontmoeting laat zich niet forceren, maar het bieden van faciliteiten om elkaar te ontmoeten is een belangrijk onderdeel van ons seniorenbeleid. In elk dorp is een ontmoetingsruimte aanwezig waar burgers ook buiten verenigingsverband elkaar kunnen ontmoeten. Dat is het uitgangspunt van het CDA.

Ondernemersklimaat

MKB
Het midden- en kleinbedrijf is een van de belangrijkste partners binnen Leudal als het gaat om werkgelegenheid. Bedrijven leveren een bijdrage aan zowel welvaart als leefbaarheid in onze

samenleving. Zij leveren een substantiële bijdrage aan het voorzieningenniveau in de Leudalse kernen. Wij vinden dat elke ondernemer gelijke kansen moet krijgen om zijn bedrijf te voeren en dat zijn ideeën positief bejegend moeten worden. Dat geldt zowel voor starters als voor groeiers. Ondernemers moeten vanuit de gemeente gefaciliteerd worden met ondersteuning bij het voldoen aan wet- en regelgeving en het vergunningenbeleid. Wij zijn van mening dat waar mogelijk deregulering doorgevoerd moet worden. Ons uitgangspunt is: "Ondernemers wat heeft u nodig?". De uitvoering van dit beleid gebeurt door krachtige en slagvaardige gemeentelijke accountmanagers die met durf opgesteld staan om ondernemers te ondersteunen. Wij zien een goed contact met ondernemers en ondernemersverenigingen in de kernen en op industrieterreinen als een belangrijke randvoorwaarde voor succesvol ondernemen. Het is een taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat er voldoende uitbreidingsmogelijkheden zijn voor ondernemers en dat ondernemers die vooruit willen snel worden geholpen. Hierbij zetten wij ook in op de mogelijkheden om in het agrarisch buitengebied activiteiten te ontplooien.

<u>Agrarische sector</u>
Wij zien de agrarische sector als een belangrijke motor van de economie in Leudal. Uit cijfers blijkt dat de agrarische sector 25% bijdraagt aan de bedrijvigheid in aanverwante sectoren en dat elke in de agrarische sector geïnvesteerde € leidt tot € 4 verdiensten in andere sectoren, zoals veeartsen, vervoerders, loonwerkers maar ook aan toeleveranciers in de bouw. Onder andere op deze manier levert de agrarische sector een belangrijke bijdrage aan de Leudalse welvaart. CDA Leudal staat voor een integrale benadering van de agrarische sector. Daarin is plaats voor een eerlijk en op continuïteit gericht verdienmodel voor de ondernemer en daarin is aandacht voor de mate waarin de sector bijdraagt aan de omgevingskwaliteit. De ondernemers hebben hierbij de belangrijke uitdaging: "In 2030 is elk bedrijf een lust voor de omgeving!" Maatschappelijk en duurzaam ondernemen in dienst van de omgevingskwaliteit. Wij constateren dat de afname van het aantal agrarische ondernemingen gepaard gaat met verdere schaalvergroting en groei van volumes. Een zekere schaalvergroting kan noodzakelijk blijken om investeringen in omgevingskwaliteit te kunnen bekostigen. Toch stelt deze kwaliteit

ook grenzen aan de grootte van ondernemingen. Wij gaan voor het concretiseren van duurzaamheid in duidelijke en meetbare maatstaven, zodat ondernemers en hun omgeving weten waaraan zij toe zijn. Hierbij bieden wij ruimte voor innovatieve ontwikkelingen, die moeten leiden tot een verlaging van de overdracht van emissies naar lucht, water en bodem. Wij stellen als voorwaarde dat nieuwe regelgeving op dit terrein niet mag leiden tot een hogere kostprijs van de productie van onze ondernemers.

De begroting inhoudelijk

We zoemen nu in op de specifieke onderwerpen binnen de begroting.

Park Leudal Oost

Onlangs is in de commissie sociaal het ruimteonderzoek gepresenteerd door het Mulierinstituut. Daarbij zijn ook enkele scenario's gepresenteerd. Inmiddels hebben we via de pers ook vernomen dat er een initiatief is om een wielerbaan van 800 meter alsnog te huisvesten op Park Leudal oost. In eerdere onderzoeken bleek er in Neer te weinig ruimte om een baan aan te leggen. Er wordt geen grond aangekocht was een van de uitgangspunten. Is dat kader inmiddels verlaten en zijn of worden er stappen ondernomen om subsidie aan te vragen? Indien dit initiatief om een veilige wieleromgeving in Leudal te creëren alsnog slaagt dan kunt u op medewerking van het CDA rekenen.
Het mag echter niet tot vertraging leiden voor de huidige initiatieven om Park Leudal Oost te realiseren. Aanhaken aan toekomstig initiatief is prima.
Wederom zijn in de begroting geen middelen opgenomen ten behoeve van de realisatie van Park Leudal Oost terwijl dit voor de voetbalclubs Kelpen-Oler, Hunsel, Ell en Grathem wel gebeurd is. Dit geldt eveneens voor de realisering van de fusieschool Hunsel, Ittervoort, Neeritter en Haler. Het opnemen van middelen in de begroting voor deze initiatieven heeft overigens onze goedkeuring. Voor Park Leudal Oost hadden we tenminste een indicatieve investeringsraming verwacht.

Samenwerking scholen Hunsel, Ittervoort Neeritter en Haler.
Volgens planning spreken we in december over de mogelijke locatie van de fusieschool. Het lopende onderzoek naar locaties wachten wij af. Wat het CDA betreft gaat het college na de locatiekeuze voortvarend aan de slag met de realisatie van de nieuwe school.

Bibliotheekwerk.
Ook in 2017 is er nog steeds geen nieuw bibliotheekbeleid. 2016 bleek eerder ook al niet haalbaar. Een nieuw beleid zou in 2017 ontwikkeld worden. Wij mogen toch hopen dat er in 2018 eindelijk een nieuw beleid tot stand gaat komen in samenwerking met de regio gemeenten. CDA-Leudal is in ieder geval blij dat we ook in 2018 op dezelfde wijze verder gaan als in dit jaar. Het is belangrijk dat de bibliotheek op school behouden blijft en dat de bestaande locaties open blijven.

Subsidiebeleid.
Voor 2018 blijven de reguliere subsidiebedragen, zoals reeds vastgesteld in december 2016 van kracht. Een evaluatie zal in 2018 plaatsvinden. Het CDA vindt het belangrijk dat dit met de subsidiënten, verenigingen, gebeurt. Ook de knelpunten zullen daarbij goed in beeld gebracht moeten worden.

Kunst en cultuur.
Ook in 2017 is het niet gelukt om een nieuw kunst en cultuurbeleid te ontwikkelen. Nu staat dit voor 2018 gepland. Als CDA dulden wij geen verdere vertraging. Kunst en cultuur heeft de warme aandacht van het CDA.

Muziekeducatie
In 2013 failleerde Kreato. Het was mede de gemeente die toen sterk aandrong op een doorstart. Daarmee werd voorkomen dat tal van kinderen en hun ouders in de kou kwamen te staan; ze hadden lesgeld voldaan maar dreigden verstoken te raken van muziekonderwijs. Toenmalig CDA wethouder Paul Vogels stond samen met enkele vrijwilligers aan de wieg van het ontstaan van Myouthic. De doorstart voorkwam toen een teloorgang van de zo belangrijke muziekeducatie. Het is noch acceptabel noch aan de burger uit te leggen waarom er de laatste jaren desalniettemin steeds opnieuw pogingen worden ondernomen om, door verdere

afbouw van de subsidie, zonder dat daar beleid aan ten grondslag ligt, de toekomst van Myouthic in gevaar te brengen.

Myouthic ontvangt sinds haar bestaan jaarlijks € 105.000 minder dan haar voorganger en is door begrotingsdiscipline, kennis en ondernemerschap in staat hiermee de muziekeducatie binnen onze gemeente in continuïteit en tot tevredenheid te verzorgen. Met een verdere korting op de subsidie, naar een in de begroting op genomen niveau van € 182.000, kan zij echter niet functioneren en loopt haar continuïteit gevaar.

De bezuinigingsoperatie, in casu het afbouwen van de subsidie aan Myouthic van € 245.000 naar € 182.000, is gebaseerd op het terugbrengen van het aandeel van de Gemeente in de bekostiging van de muzieklessen van 2/3e deel, € 590, naar 1/3e deel, € 295, per cursus. Voor de ouders, die nu zelf 1/3e deel bekostigen, betekent dat een verdubbeling! Vele ouders zullen afhaken. Het aantal cursisten bij Myouthic zal afnemen en dit heeft ook funeste gevolgen voor de broodnodige instroom van kinderen in de muziekverenigingen en hun toekomst. Vervolgens heeft dat weer impact op de effectiviteit van "muziek in de klas". Het hoogste rendement behalen we samen indien kinderen, naast in school, ook buiten school muziek beoefenen in een vereniging.

Muziek educatie is veel meer dan onderwijs alleen. Naast de bijdrage aan de vorming en ontwikkeling van onze jeugd raakt het ook de belangen van onze muziekverenigingen en hun bijdrage aan de leefbaarheid en gemeenschapszin in onze samenleving. Daarnaast vormt onze muziek een cultureel erfgoed dat in stand moet blijven.
Ons amendement is niet slechts gericht op 2018 maar schept ook de condities om (eindelijk) voor de jaren daarna samen te komen tot een breed gedragen kunst en cultuurbeleid waarbinnen zowel het belang van muziekeducatie als ook dat van onze muziekverenigingen een plaats krijgt en dat voor een periode van, bij voorkeur, 4 jaar wordt vastgesteld. Dat voorkomt dat betrokkenen telkenjare veel tijd en energie in dit belangrijke issue moeten steken. Bekostiging kan dan worden ontleend aan en afgestemd op dat beleid.

Organisatieontwikkeling

De visie 'Leudal uit het Dal' vormt een drastische wijziging in de ontwikkeling van onze organisatie. Het herstellen van een strakke en transparante aansturing en het op orde brengen van de basis in de administratie, de processen en de systemen is een must. Een betere hiërarchische aansturing betekent investeringen. Investeringen die wat het CDA betreft ten goede komen aan de dienstverlening en aan het vertrouwen in een dienstbare gemeente.

WMO

Wij vinden de financiële tekorten in de jeugdhulp zorgelijk. Mogelijk blijkt het aanspreken van de opgebouwde reserves nodig. Goed monitoren en communiceren, blijft voor de jeugdhulp van belang.

Het CDA ziet in het vorenstaande aanleiding om de hele organisatie omtrent de WMO en het aanbestedingstraject opnieuw onder de loep te nemen. Middelen moeten worden ingezet waarvoor ze nodig zijn.

Het CDA Leudal blijft zich er ook in de komende jaren sterk voor maken dat er geen mensen met een hulp- of zorgvraag tussen wal en schip vallen en dat iedereen op maat geholpen blijft worden.

Woningbouw.

Een woningbehoefteonderzoek per kern gaat in samenwerking met de regio plaats vinden. Waar wij als CDA echter reeds jaren op hameren zijn levensloopbestendige woningen zowel in de koop alsook in de huursector. De vergrijzing, het langer zelfstandig thuis wonen in de eigen omgeving, waar bewoners hun netwerken hebben, maken dit noodzakelijk. Ook aan sociale woningbouw is grote behoefte. Denk daarbij ook aan arbeidsmigranten die over een aantal jaren niet meer op campings mogen verblijven, statushouders, maatschappelijke opvang, en jongeren die in de eigen kern, waar men actief is woonruimte zoeken. Niet alleen mogelijkheden creëren in de grote kernen maar ook in de kleine kernen waar vaak reeds jaren geen woningbouw meer gerealiseerd is. Kortom een betere spreiding van het aanbod van passende woningbouw is noodzakelijk.

Visie Leven in Leudal.

Een onderdeel van deze visie is hoe om te gaan met burgerinitiatieven. Prima want het is niet te verteren dat na jaren van ontwikkeling, met de eindstreep in zicht, van een burgerinitiatief plotsklaps de spelregels veranderen en het daardoor onmogelijk wordt om een positief besluit te nemen.
Als CDA pleiten we ervoor om burgerinitiatieven zéér serieus te nemen en om deze optimaal te faciliteren.

Samen Zorgen Huis

Het Samen Zorgen Huis is een prima initiatief op sociaal maatschappelijk vlak. Maar moeten wij ons als fractie ons nu samen zorgen maken om dit huis? De portefeuillehouder heeft een fatale termijn laten verstrijken binnen het subsidietraject van de provincie. Een misser die de gemeente mogelijk nu minimaal € 1,1 mln. gaat kosten. Zonder de provinciale subsidie ziet de begroting van Leudal er ineens heel anders uit.

Online bereikbaarheid

Online bereikbaarheid is volgens het CDA een basisbehoefte voor al onze inwoners. Onlangs heeft onze fractie het college erop gewezen dat er subsidiemogelijkheden zijn vanuit het Europees Parlement waarbij gemeenten in de gelegenheid gesteld worden om wifi ten behoeve van onze inwoners te stimuleren. Wij gaan er vanuit dat het college deze mogelijkheid maximaal zal benutten. Ook voor ons buitengebied en voor de toeristische sector zoals vakantieparken (denk aan Stichting Recreatiepark De Leistert) is het van groot belang om digitaal ontsloten te zijn middels goede internetverbindingen. Werk aan de winkel dus!

Fietspaden

Het CDA is voorstander van een veilige verkeerssituatie voor alle verkeersdeelnemers. Voor fietsers in Leudal is dit nog geen vanzelfsprekendheid. Gelukkig heeft deze raad besloten om een vrijstaand fietspad aan te leggen aan de Heldenseweg in Neer. Verbaasd waren wij als fractie echter op de beantwoording van onze vragen met betrekking tot het beoogde fietspad langs de Leudalweg. Kennelijk zijn de plannen om langs deze weg fietssuggestiestroken aan te leggen en geen vrijstaand fietspad. Geen goed plan volgens onze fractie. De Leudalweg is een zeer

bochtige weg waar het door de bebossing ook vaak donker is. Fietssuggestiestroken zijn wat het CDA betreft dan ook echt geen veilige optie.

Kansen voor energietransitie
De CDA fractie is positief over de paragraaf met betrekking tot de ambitie van Leudal samen met de Samenwerking in Midden Limburg om 14% hernieuwbare energie op te wekken in 2020 en jaarlijks 1,5% energie te besparen. Ook de positieve grondhouding ten opzichte van windparken kan onze goedkeuring wegdragen.

Afsluiting
Over de begroting tot slot nog het volgende. De CDA fractie streeft in het kader van goed rentmeesterschap een meerjarig sluitende begroting na. Voorliggende begroting is financieel in evenwicht. Financieel……want door een sociaal maatschappelijke bril gezien laat deze gemeente veel kansen liggen. Bij tal van dossiers lukt het de gemeente niet om inwoners in hun kracht te zetten. Of het nu om Mariabos Samen Zorgen Huis gaat, het gestrande initiatief voor de wielerbaan in Haelen, Park Leudal Oost. Het zijn belangrijke dossiers waar de gemeente niet de katalysator is van de initiatieven maar eerder nog aan de handrem trekt. Hier liggen nog volop uitdagingen voor onze gemeente, voor het bestuur en politiek. Uitdagingen die de CDA fractie als verbindende kracht graag aangaat.

Bijlage 4

Leudal
D66

Geachte Raad, beste inwoners van Leudal,

Het gaat beter met Nederland. De economie draait weer op volle toeren, de werkloosheid daalt en de vluchtelingenstroom is verminderd. We hebben nu zelfs iemand uit Leudal in de Tweede Kamer zitten. Je zou kunnen zeggen dat de crisis verleden tijd is.

Speerpunten D66
Als D66 terugkijkt op onze speerpunten uit voorgaande Beschouwingen dan kunnen we concluderen dat er een aantal in meer of mindere mate zijn gerealiseerd. Zo zijn de bezuinigingen op de bibliotheek verzacht en is er dit jaar eindelijk een visie op het bibliotheekwerk geformuleerd. De komende jaren wordt hierop 130.000 euro minder bezuinigd, al maakt dat de kaalslag voor de volwassenen niet ongedaan en heeft het niet geleid tot de terugkomst van een full service bibliotheek.

Ten tweede hebben wij vorig jaar de bezuinigingen op het personeel in twijfel getrokken. Wij waren er voorstander van om in plaats van te bezuinigingen, juist te investeren in personeel indien dat noodzakelijk was. Wij zijn dan ook tevreden dat met de komst van de nieuwe gemeentesecretaris openheid van zaken is gegeven over de staat van de gemeente en de mogelijke oplossingen om Leudal er weer bovenop te krijgen. Een van de maatregelen was om investeringen te doen om personele knelpunten op te lossen en een duidelijke structuur in de organisatie neer te zetten. Natuurlijk gaat het een tijdje duren voordat de resultaten ook voor de inwoners merkbaar worden, maar D66 steunt deze eerste stap in ieder geval van harte.

Een ander speerpunt was en is onze visie op het accommodatiebeleid. D66 mist een integrale visie én sturing vanuit de gemeente richting inwoners, verenigingen en stichtingen op dit gebied. Het vernieuwen van het subsidiebeleid vorig jaar was een eerste stap in de goede richting. Het verschuiven van subsidiëren op basis van bestaan naar subsidiëren op basis van activiteiten kunnen wij volledig steunen. Hierbij zouden we graag nog meer nadruk leggen op het subsidiëren van jeugd en gedrag. Bij gedrag denkt D66 aan samenwerken, fuseren en innovatieve oplossingen tussen verschillende sectoren zoals zorg, onderwijs, sport, muziek en cultuur. Dit alles om te zorgen voor kwalitatief sterke verenigingen en accommodaties die aansluiten op de behoefte vanuit de inwoners. Over het accommodatiebeleid later meer.

Tijd van cadeau's? Juist nog veel uitdagingen voor de boeg!
Nu de crisis voorbij is kunnen politieke partijen vinden dat dit het moment is om de inwoners wat terug te geven. Een begrijpelijke gedachtegang, maar niet één die D66 zal toepassen. D66 is van mening dat wij ons juist in goede tijden moeten voorbereiden op de mindere jaren die gaan komen. Indien wij ons niet op deze slechte tijden voorbereiden komt de klap straks harder aan, omdat de keuzes die op dat moment gemaakt moeten worden, beperkt zijn. Als voorbeelden kan ik de enorme bezuinigingen op het groenonderhoud, de grote kortingen op de subsidies van verenigingen en het uithollen van de bibliotheekfunctie noemen. De bezuinigingen waren destijds een noodzaak, beargumenteerd vanuit Provinciale dwang, en gecamoufleerd door te wijzen op de verandering van de samenleving naar meer burgerparticipatie. Uiteindelijk waren deze bezuinigingen op de korte termijn noodzakelijk om de begroting sluitend te krijgen.

Hoe anders zou het zijn geweest om door middel van daadwerkelijke participatie deze bezuinigingen te realiseren? Hoe anders zou het zijn geweest om inwoners meer verantwoordelijkheden te

geven door hen te faciliteren op basis van een visie, investeringen om deze initiatieven mogelijk te maken en hierover op een gelijkwaardige manier met de betrokken partners te communiceren? Op deze manier zou men op de lange termijn tot dezelfde bezuinigingen zijn gekomen, maar wel op een duurzame manier, door initiatieven van onderop, op basis van kaders die de Raad top-down heeft geformuleerd. Jawel, we hebben het hier over co-creatie! En ja, deze manier van werken zou eigenlijk al jaren geleden moeten zijn gestart. Echter, deze periode van economische groei geeft ons een nieuwe kans. Wij roepen de andere partijen op om deze kans niet te laten lopen. Hoe D66 denkt deze kansen wél te pakken, zal ik nu uitleggen.

Sociaal Domein: grote tekorten Jeugdzorg en WSW
Er liggen grote uitdagingen op het gebied van de Jeugdzorg en de sociale werkvoorziening. Hier liggen hoge risico's op grote tekorten. Daarbij komt dat wij als gemeente weinig tot geen invloed hebben op het verkleinen van deze tekorten omdat die voor een groot gedeelte veroorzaakt worden doordat de gemeente minder geld vanuit het Rijk krijgt. Deze tekorten lopen volgend jaar al op tot enkele miljoenen. Wat wij wél kunnen doen, is het risico minimaliseren.

De gemeente Leudal heeft de reserve Sociaal Domein om tekorten hierbinnen op te vangen. Het leek ons dan ook logisch dat deze reserve goed gevuld blijft vanwege de te verwachten tekorten. We waren dan ook zeer verbaasd dat het huidige College daar anders over denkt. Zij stelt zelf dat het structureel risico hoog is, maar laat desondanks de reserve leeglopen. Van 6,6 miljoen in 2017 gaan we terug naar 600.000 euro in 2022. Zeer onverstandig in onze ogen, vandaar ons amendement om de overschotten op de begroting tot een maximum van 500.000 euro per jaar toe te voegen aan de Reserve Sociaal Domein. Op die manier zijn we voorbereid op tegenvallers.

Economie & Fysieke Ruimte: geen goed onderhoud infrastructuur en accommodaties
Het College stelt dat de begroting structureel in balans is. Dat is inderdaad het geval, maar volgens D66 niet op een duurzame manier. De uitholling van de reserve Sociaal Domein is daar een voorbeeld van. Daarnaast hebben wij ons vorig jaar al uitgesproken tegen het verlengen van de afschrijvingstermijnen en het niet afschrijven op leegstaande panden. Dit is nog altijd een boekhoudkundige truc die hélémaal niets toevoegt, buiten het boekhoudkundig realiseren van een gedeelte van de bezuinigingen. Dit vooruit schuiven van de kosten naar de toekomst kun je met de beste wil van de wereld niet duurzaam noemen.

Daarnaast heeft het College het afgelopen jaar ook besloten om het geadviseerde onderhoud voor infrastructuur en bruggen niet uit te voeren. Dit is natuurlijk een makkelijke manier om kosten te besparen, maar in onze ogen geen duurzaam beleid. Uitstel van infrastructureel onderhoud leidt op de lange termijn tot hogere kosten. Juist nu hebben we de mogelijkheden om dat te voorkomen. De Provincie heeft Leudal al gewaarschuwd dat de lasten naar de toekomst worden geschoven. Een waarschuwing die D66 in ieder geval niet in de wind slaat.

Bestuurlijke vernieuwing en accommodatiebeleid
Nog niet zo lang geleden liet het imago-onderzoek zien dat er in Leudal nog veel werk te doen is. Dat geldt niet alleen voor de ambtelijke organisatie, maar zeker ook voor Raad en College. Daarvan zijn we ons bewust. D66 heeft transparantie en bestuurlijke vernieuwing altijd hoog in het vaandel staan. Daarom willen wij investeren in de kennis van de politiek vertegenwoordigers. De afgelopen jaren is dit niet structureel vormgegeven vanuit de gemeente, terwijl dit in onze ogen wel noodzakelijk is om raads- en commissieleden een stabiele basis te geven. Zeker gezien het feit dat er in 2018 een nieuwe Raad gekozen wordt, lijkt ons dát het ideale moment om te investeren in opleidingen. Daarom willen wij, Samen Verder en Leudal Sociaal, het opleidingsbudget voor 2018 verdubbelen van 4.000 naar 8.000 euro en ook het resterende budget van 2017 overhevelen naar 2018. Daarnaast vragen wij de griffie om in overleg met het Presidium een opleidingsplan op te stellen. Dit hebben we verwoord in ons gezamenlijke amendement.

Dan zijn we nu aanbeland bij het accommodatiebeleid. Leudal heeft veel accommodaties en we leven in een regio die vergrijst. Hierdoor veranderd de behoefte wat gevolgen heeft voor verenigingen en accommodaties. U weet dat Leudal in een spagaat zit. Aan de ene kant is er geen geld om alle accommodaties weer helemaal in orde te maken, en aan de ene kant is er ook geen geld om de kwalitatief

goede accommodaties te verkopen omdat daarvoor flink moet worden afgeschreven op de boekwaarde. Beide maatregelen kosten miljoenen. Maar, gelukkig is er een oplossing: maak gebruik van de kracht in de samenleving en durf keuzes te maken.

Er zijn een heel aantal burgerinitiatieven die inspelen op krimp en de vergrijzing en die passen binnen de participatiesamenleving die wij verwachten. Deze burgerinitiatieven zetten in op samenwerking om ervoor te zorgen dat sport, cultuur en zorg bereikbaar blijven. D66 ziet deze initiatieven als oplossing voor het accommodatiebeleid. Maar dan moet de politiek wel keuzes durven maken. We kunnen niet meer alle accommodaties behouden en dan ook nog eens nieuwe realiseren, daar is simpelweg geen geld voor. Wat we wel kunnen doen is zorgen voor een duidelijk kader mét bijbehorende financiering. Wij dachten hiervoor de Essent-gelden te kunnen gebruiken, maar helaas is het resterende bedrag van 24 miljoen reeds bestemd voor investeringen in infrastructuur en openbare verlichting. Tijdens Ôs Dörp werd met de Essent-gelden nog mooie sier gemaakt door te stellen dat die gebruikt konden worden voor allerlei initiatieven, maar dat blijkt dus niet waar te zijn.

Het is in onze ogen dan ook wrang dat de Essent-gelden de afgelopen jaren wel besteed zijn aan de grondexploitaties, het groenonderhoud en recent nog de structuurbeelden Haelen-Horn. Voor de burgerinitiatieven is niks meer over! De worst die is voorgehouden tijdens Ôs Dörp is reeds opgegeten door diegenen die het dichtst bij de pan zaten! D66 vindt dan ook dat er valse verwachtingen zijn geschept richting de vele vrijwilligers en daarvoor is een excuses op z'n plaats. Daarbij maakt dit het financieren van de burgerinitiatieven moeilijker omdat er geen eigen geld kan worden gebruikt.

Wij zien op dit moment weinig alternatieve mogelijkheden om binnen de begroting wel een aanzienlijk budget te vinden voor investeringen in het accommodatiebeleid. Daarom roepen we in onze motie het College op om voor maart 2018 een overzicht aan de Raad te presenteren waarin verschillende financieringsvormen worden aangegeven. Daarnaast wil D66 een duidelijkere sturing vanuit de gemeente om te zorgen voor een duurzaam accommodatiebeleid. Daarom roepen we op om de huidige kaders van het accommodatiebeleid als volgt aan te scherpen:

1) De investering moet bijdragen aan het verduurzamen van het accommodatiebeleid, door bijvoorbeeld bundeling van activiteiten, verbeteren van samenwerking, verbeteren van de exploitatie, verminderen van de kosten en het aanpassen van het aantal accommodaties/voorzieningen naar de behoefte.
2) Om sturing te geven aan initiatieven willen wij Leudal indelen in vier dekkingsgebieden waarbinnen samenwerkingen zich concentreren. Dit zijn de Maasdorpen, Centrumdorpen, Hart van Leudal en Leudal-West.
3) Burgerinitiatieven en projecten over de dekkingsgebieden óf gemeentegrenzen heen kunnen ook rekenen op steun.

Ondanks dat wij niet in het College zitten, willen wij wel alvast duidelijkheid geven vanuit onze fractie naar een aantal lopende initiatieven. Zo zijn wij zeer positief over het initiatief van Haler, Hunsel, Ittervoort en Neeritter om te komen tot een fusieschool. Het is goed om te zien dat de dorpsraden samen op zoek zijn gegaan naar een oplossing voor het probleem van de teruglopende leerlingenaantallen. Wij zijn ervan overtuigd dat dit initiatief de kwaliteit van het onderwijs ten goede komt. Wij zijn ook positief over het initiatief van de voetbalclubs uit Grathem, Kelpen-Oler, Ell en Hunsel om verder samen te werken en wellicht te fuseren. Op deze manier kan er een gezonde club worden gerealiseerd, die veel kwaliteit kan leveren.

In principe is D66 voorstander van renovatie in plaats van nieuwbouw op een nieuwe locatie, anders blijven er meer accommodaties leeg staan. In onze ogen is het beter om een locatie te kiezen die het beste past en die de beste kwaliteit kan leveren, op basis van de huidige locaties. Dit is het clusteren naar functie zoals wij dat noemen. Het dorp met de beste voetbalvoorziening krijgt dan het voetbal, terwijl het dorp met de beste school de school mag huisvesten. Daarbij komt nog het feit dat op een nieuwe locatie waarschijnlijk bestemmingsplannen moeten worden aangepast, vergunningen worden verleend en grond moet worden aangekocht. Dit alles zal tot vertraging leiden. Alleen indien er grote voordelen zijn te behalen door het realiseren van een accommodatie op een nieuwe locatie zal D66 daarmee instemmen. Dit

alles zullen wij zorgvuldig afwegen. Daarbij moet in onze ogen het subsidiebeleid aansluiten op het accommodatiebeleid door de clubs en verenigingen die de samenwerking opzoeken te belonen ten opzichte van de clubs die alleen verder gaan. De clubs die alleen verder willen gaan, zullen dat, als het aan D66 ligt, dan ook uiteindelijk helemaal op eigen kracht moeten doen. Het is onze overtuiging dat gezonde clubs dat ook kunnen!

De ontwikkelingen van Park Leudal-Oost en de renovatie van het sportpark in Haelen willen wij integraal bekijken. Deze accommodaties liggen in hetzelfde dekkingsgebied. D66 zal dan ook niet zonder meer instemmen met een upgrade van de voetbalaccommodatie zonder de ontwikkelingen op Park Leudal-Oost daarbij te betrekken. Dus investeringen op de ene locatie hebben in onze ogen direct gevolgen voor investeringen op de andere locatie. Hier liggen mogelijkheden om ervoor te zorgen dat beide accommodaties elkaar aanvullen, aansluitend op de behoefte vanuit de bevolking. Leudal heeft nu eenmaal teveel voetbalvelden en tennisbanen.

Het is in onze ogen dan ook jammer dat de wielerbaan niet in Haelen gerealiseerd kon worden omdat die juist iets extra's voor Haelen betekende ten opzicht van andere dorpen. Door te kiezen voor wielrennen in Haelen was het mogelijk geweest om ook de voetbalclub te versterken. Alternatief kon zijn om te kiezen voor wielrennen in Haelen en voetbal in Neer, Roggel of Horn. Een derde alternatief, dat nog steeds kan worden toegepast, is om de accommodatie op een goed kwaliteitsniveau te brengen en daarna voor een symbolisch bedrag over te dragen aan de voetbalvereniging. Indien een accommodatie up-to-date is, denken wij dat een gezonde club zonder steun van de gemeente de exploitatie rond kan krijgen, inclusief onderhoud. Hierdoor zal een vereniging ook meer mogelijkheden krijgen om zelf zaken snel en efficiënt te regelen, zonder dat de gemeente als tussenpersoon moet functioneren. Dat is pas participatie! Hoe dan ook, de verschillende voorzieningen zullen in verhouding tot elkaar moeten worden bekeken. En, als het aan D66 ligt, bij voorkeur per dekkingsgebied.

Er zijn natuurlijk nog vele andere kleinere en grotere initiatieven in Leudal, die wij allen op basis van dezelfde uitgangspunten zullen benaderen. We moeten als Leudal naar een duurzamer accommodatiebeleid, de uitvoering daarvan is aan de politieke partijen samen met ambtenaren en inwoners. Wij roepen alle partijen dan ook op om keuzes te maken op basis van een visie op het accommodatiebeleid. De financiering is dan een tweede vraagstuk. Onze motie is een aanzet tot een debat daarover, want we zullen de komende maanden een aantal besluiten moeten nemen die grote gevolgen hebben. Park Leudal-Oost verdiend na jaren van wachten in december duidelijkheid te krijgen. Ook de scholen in Leudal-West zouden in december duidelijkheid krijgen, echter hebben wij geruchten gehoord dat een besluit wordt uitgesteld. De termijn voor de voetbalverenigingen in Leudal-West staat op begin 2018, wat ook een erg flexibele omschrijving is. D66 maakt zich hier zorgen over. Wij vinden het belangrijk dat een gemeente haar eigen afspraken nakomt. Spreek realistische termijnen voor besluitvorming af en stel die niet constant uit. Door deze onzekerheid raken burgerinitiatieven gefrustreerd. Onze oproep aan het College is dan ook om deze raadsperiode niet de geschiedenis in te laten gaan als een periode van stagnatie!

Dank u wel.

Leudal Sociaal

Bijlage 5

Geachte voorzitter, raadsleden en burgers

In de kadernota heeft fractie Leudal Sociaal AL te kennen gegeven dat ze volgend jaar niet meedoet aan de aadsverkiezingen 2018 en dat ieder zijn weg gaat.

Het niet meedoen met de verkiezingen 2018 betekent dat wij van mening zijn dat LEUDAL SOCIAAL m.b.t. de begroting 2018 e.v. jaren bescheidenheid past.

Wij vinden dat wij niet over ons graf moeten mee regeren. Dus zullen we geen algemene beschouwingen over de begroting 2018 geven. Hierdoor voorkomen we ook nog eens dat de kijker teveel van hetzelfde ziet en hoort.

Wel zullen we in 2e termijn ons standpunt geven m.b.t. de moties en amendementen,waarvan we er zelf 2 hebben ingediend nl 1 betreffende Park Leudal Oost en 1 betreffende Samen Zorgen Huis. Wij hebben deze amendementen ingediend omdat we beide burgerinitiatieven een warm hart toedragen en wij willen C.Q. WILDEN dat deze burgerinitiatieven ZICH verder kunnen ONTPLOOIEN zonder verdere stagnaties.

Het amendement betreffende het Samen Zorgen Huis hebben we echter na ampele overwegingen ingetrokken omdat het volgens de portefeuillehouder beter is om de beslissing op de ingediende zienswijzen van zowel gemeente alsook SZH bij de provincie af te wachten. Wij wijzen er wel op dat bij verdere stagnatie de verantwoordelijkheid bij het huidige college en coalitie blijft liggen

WIJ HOPEN ECHT DAT HET PROJECT WAAR vele vrijwilligers met hart en ziel iedere woensdag en zaterdag voor werken, geen verdere stagnatie oploopt.

Tenslotte wil ik nog opmerken dat we, in de maanden tot aan de verkiezingen, naar eer en geweten naar alle partijen kritisch zullen blijven en onze eigen standpunten tot uiting blijven brengen, zoals u van Leudal Sociaal gewend bent.
Dank u voor uw aandacht.

Bijlage 6

Algemene Beschouwingen VVD begroting 2018

Al diverse malen heeft de Provincie Limburg als financieel toezichthouder gezegd dat ze vraagtekens plaatst bij het financiele beleid van de gemeente Leudal. Ook nu weer deed de provincie dat in haar verdiepingsonderzoek van een paar maanden geleden. Het achterstallige onderhoud dat het College heeft laten ontstaan bij het vastgoed en wegenonderhoud heeft stevige kritiek gekregen. Omdat het College nog druk aan het onderzoeken is wat het vastgoed allemaal aan onderhoud kost, wordt dus de komende 2 jaar maar geen extra geld daarvoor uitgetrokken. Wel voorspelt het College dat het bij dat geraamde half miljoen per jaar niet zal blijven. Ook het trucje van vorig jaar heeft het College weer toegepast, nl. het verlengen van de afschrijvingstermijn op haar vastgoed van 40 naar 45 jaar en het niet afschrijven op leegstaande panden die in de verkoop gaan. Het College creëert zich daar financiele ruimte mee die het half miljoen per jaar ruimschoots overstijgt.
En ondanks deze provinciale kritiek, de financiele trucs en het achterwege laten van reële onderhoudskosten vastgoed presenteert het College vol trots een begroting waarvan men beweert dat deze financieel op orde is. Dat er een begroting ligt die op het oog in balans is, is te danken aan de hogere uitkering die Leudal krijgt van de rijksoverheid en omdat er geen investeringen zijn gedaan.. Alles bij elkaar is er dus geen reden om je op de borst te kloppen.
Waar klemt de financiele situatie voor Leudal nog meer?

De uitputting van de reserve sociaal domein is verontrustend.
De ambtelijke organisatie in het sociaal domein moet structureel uitgebreid volgens het College. De kosten van € 250.000 jaarlijks wil het College niet zoals je zou verwachten uit het personeelsbudget betalen, maar uit het overschot sociaal domein, wat, weer volgens het College, niet zonder risico is vanwege de toekomstige hogere kosten van de jeugdzorg. Als je dat toch ziet aankomen waarom loop je dan het risico dat je daar in de komende jaren geld tekort komt?!

Vz, dat personeelsbudget baart de VVD ook zorgen. De begroting is niet helder over de inhoud van de reserve bedrijfsvoering en wat daar uitgaat of inkomt. Of worden personele kosten zoals net gezegd, betaald uit andere potjes. Wat het op orde brengen van de organisatie betreft, de VVD was bij de algemene beschouwingen van afgelopen jaar een van de partijen die kritiek had op het reilen en zeilen van de ambtelijke organisatie. Dat leverde veel reactie op. Het zou ongepast zijn om die kritiek in het openbaar te uiten. Tussen dat moment en nu is veel water door de Maas gegaan. Vooralsnog blijf ik vertrouwen op goede resultaten van de nieuwe aanpak onder de benaming “Leudal uit het dal”, hoewel ik met smart al zeer lang wacht op de toegezegde voortgangsrapportage.

Zoals gezegd vz, krijgt Leudal méér geld uit Den Haag. De VVD wil die financiele ruimte benutten om de voorgestelde verhoging van de OZB met 1 % niet door te laten gaan. De economie in NL is duidelijk aan het aantrekken en terwijl in Den Haag de regeringspp zich het hoofd breken hoe ze elke NLer kunnen laten merken dat hij erop vooruitgaat in de komende jaren, vindt ons College het noodzakelijk om de lokale lasten te verhogen. Niet doen dus.

De VVD heeft samen met de fractie Progressief Akkoord Leudal daartoe een motie ingediend.

Zoals gezegd vz, de financiele situatie in Leudal is naar mijn mening t.o.v. voorgaande jaren niet verbeterd. De vraag is dan waar het College wél vooruitgang heeft geboekt.
Als je kijkt naar de voorliggende begroting, dan raak je aanvankelijk in verwarring. Daar staat weinig in aan nieuw opgepakte zaken. Aanvankelijk dacht ik dat dat aan de nieuwe opzet van de begroting lag. Maar dat is niet zo. Meerdere malen kun je lezen dat er onderzoek wordt gedaan, bij voorkeur in 2018. Concreet zaken oppakken gebeurt nauwelijks. Majeure projecten boeken geen vooruitgang of dreigen vast te lopen, zoals Park Leudal- Oost, of Maria Bosch, waar de provincie op het punt staat subsidie ter hoogte van 1 miljoen terug te trekken vanwege een gebrek aan voortgang. Kijk je terug naar de raadsvoorstellen van het College in het afgelopen begrotingsjaar dan moet je constateren dat ook in die periode nagenoeg niets gebeurd is, m.u.v. één enorme miskleun. Een realiseringsovereenkomst werd na 10 jaar opnieuw afgesloten om woningbouwplannen in Haelen en Horn te verwezenlijken. De oorspronkelijk in 2006 aangegane overeenkomst zat zo slecht in elkaar dat de projectontwikkelaar alleen in actie kwam als het College daar 2,6 miljoen bijlapt. Met het oog op de verkiezingen moest met de bouwplannen wel snel worden begonnen natuurlijk. Het blijkt prettig zaken doen met de gemeente Leudal.
Vz, De voortzetting van het succesvol verstrekken van startersleningen, een idee van de VVD van enkele jaren geleden, ondersteunen wij uiteraard.
Het College is druk in de weer met majeure projecten, en wat dan ergert is dat er aan kleinere, maar zeker zo belangrijke zaken nauwelijks meer aandacht wordt besteed. Eén daarvan is het gemeenschapshuis in Neeritter, of beter gezegd het verdwijnen daarvan. Een gemeenschapsruimte is voor de VVD een basisvoorziening in het dorp, t.b.v. de noodzakelijke leefbaarheid. Het kan in onze ogen niet bestaan dat er serieus nagedacht wordt over een fietsbrug bij Buggenum, waarvan alleen al de haalbaarheidsstudie misschien
€ 100.000- kost, terwijl één van onze kernen niet eens beschikt over een gemeenschapsruimte. Om zo`n gemeenschapsruimte voor Neeritter te borgen heeft de VVD samen met PAL een motie ingediend.

Vz. Afgezien van die door het College zwaar gesubsidieerde woningen is het College opvallend stil op de woningmarkt. Wel heeft het College een heleboel kleine particulieren met een bouwtitel op hun perceel aangeschreven dat ze die in de toekomst kunnen verliezen. Het aantal bouwtitels moet worden verminderd. De VVD wil dat éérst gesneden wordt in grotere bouwplannen van commerciële projectontwikkelaars en dat bouwtitels van kleine particulieren zoveel mogelijk behouden blijven.
In de Kadernota van jongstleden juli werd aangekondigd dat het College de woonwagencentra wil overdragen aan woningcorporaties. De VVD pleitte er toen voor om dat samen met omringende gemeenten op te pakken. Wat daar de stand van zaken is, moet maar worden afgewacht.
Een rapport van de gezamenlijke rekenkamers bepleit dat de gemeenten in Noord- en Midden- Limburg méér samenwerken. De VVD is vurig voorstander van intergemeentelijke samenwerking; je kan méér doen met minder geld, je beschikt over méér kennis en bent minder kwetsbaar als onderdeel van een geheel. Oproep aan het College is dan ook om die samenwerking waar mogelijk uit te breiden.

De VVD waardeert de inzet van het College bij startende ondernemers. Toch willen wij hiermee nog meer bereiken en samen met de fracties van R.O. en D66 heeft de VVD een notitie opgesteld waarmee we binnenkort in overleg willen treden met ondernemers om te bezien hoe zij nog meer geholpen kunnen worden.
De omgang met ondernemend Leudal door dit College baart de VVD zorgen. De harde en onverbiddelijke aanpak van met name de intensieve veehouderij moet die sector koud op het hart zijn gevallen. Niets geen overleg met de sector om te bezien hoe die beter inpasbaar gemaakt kan worden in de omgeving. In één van de grootste plattelandsgemeenten van Limburg waar de agrarische sector een belangrijke economische moter is, worden boeren keihard aangepakt.

De gemeente boekt met het naar betaald werk toegeleiden van personen met een grote achterstand op de arbeidsmarkt wil de VVD waardering uitspreken. De laatste cijfers die wij onlangs gepresenteerd kregen waren zeer bemoedigend.

Als het gaat om kunst en cultuur draagt de VVD harmonieën, fanfares en schutterijen een warm hart toe als dragers van Limburgs cultuurgoed. De korting op muziekonderwijs willen wij graag ongedaan maken. De VVD is overigens al jaren van mening dat algemene muzikale vorming van de jeugd thuishoort in het basisonderwijs. Met genoegen constateren wij dan ook dat het rijk en de provincie steeds meer muziekonderwijs op school met geld mogelijk maken, waarbij de inzet van plaatselijke verenigingen zelfs als voorwaarde wordt gesteld. De overtuiging is dat op die manier uiteindelijk méér kinderen de stap zullen zetten naar muziekverenigingen dan nu het geval is. We zouden graag zien dat de gemeente Leudal in samenwerking met muziekverenigingen en muziekonderwijs een actieplan op zet om die toestroom van kinderen naar muziekverenigingen te stimuleren.

Voorzitter, de VVD heeft het afgelopen jaar vragen gesteld over de toestand in het AZC te Baexem. Wij waren getipt door mensen dat daar radicale uitspraken worden gedaan door bewoners. Daarover is vervolgens gesproken in de relatieve beslotenheid van het Presidium. Daar werd de wens uitgesproken dat de raad of het presidium met regelmaat werd bijgepraat over de toestand in het AZC. Groot was dan ook de verbazing en ergernis dat we recent uit de krant moesten vernemen dat de situatie in het AZC zodanig is dat vele tientallen agressieve en gewelddadige asielzoekers uit het AZC op straat worden gezet, omdat ze een gevaar vormen voor andere aanwezigen. Waar deze mensen naar toe gaan zegt het COA niet te weten. De VVD vindt het zeer noodzakelijk dat de gemeenteraad permanent wordt geïnformeerd over de toestand in het AZC en wat er met agressieve en gewelddadige asielzoekers gebeurt. De raad moet geïnformeerd worden zonder daar eerst naar te moeten vragen!
De VVD pleit er ook voor dat wanneer hennepplantages of drugslaboratoria worden aangetroffen in woonhuizen de burgemeester het betreffende pand sluit. We hebben een paar dagen geleden nog gezien hoe gevaarlijk dat kan zijn.

Tot slot spreekt de VVD dank en waardering uit jegens degenen in het ambtelijk apparaat die deze nieuwe, goed leesbare begroting in elkaar gezet hebben.

Gemeente leudal

Begrotingsbespreking PAL 2018-2021, bijlage 7

PROGRESSIEF
AKKOORD
LEUDAL

Bij het begin van een nieuwe, frisse partij willen wij ons tonen zoals we zijn en wat we willen realiseren. Progressief Akkoord Leudal, kortom PAL, heeft een progressief, links signatuur.
Wij komen op voor de gewone mensen uit Leudal en vinden bijvoorbeeld:

1. Dat iedereen mee kan doen: wij staan voor een zorgzame samenleving, waarin alle inwoners hun plekje hebben en waaraan zij ook naar eigen kunnen een bijdrage leveren.
2. Wij vinden: Dat een gezond en schoon milieu er voor iedereen moet zijn. Klimaatverandering is een grote zorg voor nu, maar ook voor onze kinderen en kleinkinderen.
3. Dat de dorpen leefbaar zijn, waar mensen naar elkaar omzien. Voor noodzakelijke voorzieningen die verdwijnen moet worden gezocht naar slimme oplossingen, altijd in samenspraak met de inwoners.
4. Wij vinden dat de gemeente van en voor de burgers moet zijn: slagvaardig en deskundig met een goede dienstverlening en communicatie.
5. Tenslotte vindt PAL dat verstandig omgegaan moet worden met gemeenschapsgeld. En het voorkomen dat de burgers te veel belastingen betalen. Daarvoor hebben wij vandaag bijvoorbeeld een amendement ingediend, samen met de VVD.

Het gaat vandaag over de inhoudelijke en financiële beslissingen, die we als gemeenteraad voor de komende

jaren vastleggen. Het college heeft een begroting opgesteld en wij kunnen er wat van zeggen.
Vanuit Progressief Akkoord Leudal doe ik dat vanuit ons programma, dat we net klaar hebben.

PAL is een partij, die gaat voor:

Een maatschappij waar iedereen mee doet, jong of oud. Mensen mogen niet uit de boot vallen. Dat is een verantwoordelijkheid voor ons allemaal. Daarom gaat PAL voor: een eerlijke behandeling van mensen in de bijstand of met een andere uitkering. Hoewel dit vooral een zaak is van de nationale overheid pleiten wij daarbij voor het invoeren van een basisinkomen voor iedereen. In De huidige begroting, kunnen beleidsonderwerpen als armoedebeleid en kwijtscheldingsbeleid dan grotendeels vervallen, en vervangen worden door een stabiele regeling voor een basisinkomen. Dit verhoogt het vertrouwen van de mensen aan de onderkant van de samenleving.

Levende dorpen zijn voor Progressief Akkoord Leudal de basis. Het burgerschap in de 16 dorpen van Leudal is springlevend, en dat willen we graag zo houden. Daarom gaat PAL voor:
1 Zo veel mogelijk bouwen in de dorpen, in plaats van het buitengebied; woningbouw in cultuurhistorisch landschap, zoals bij de Brugstraat in Grathem, is wat ons betreft nooit aan de orde. Het college heeft dit gelukkig niet op haar woningbouwprogramma als prioriteit aangegeven.
Woningbouw dient wel goed gespreid te worden: niet alleen in de grote dorpen Heythuysen, Horn, Haelen en Roggel, waar het college op inzet. Wij stellen voor dat dit college bijvoorbeeld aan de slag gaat met het burgerinitiatief voor de school in Nunhem.

2 Bij levende dorpen hoort ook : Inzetten op het behoud van ondernemerschap en winkels in de dorpskernen, en het creëren van een aantrekkelijk klimaat hiervoor. En ook hier weer zien wij de gerichtheid van dit 'stadse' college op de kern Heyhuysen. Volgens de stukken zou met name in Heythuysen gewerkt moeten worden aan de verhoging van de aantrekkelijkheid, terwijl wij van PAL zeggen: doe ook eens wat voor de winkeliers in Haelen, Neer, Ittervoort enzovoort.
3 Tenslotte willen wij investeren in een gemeenschapsvoorziening in ieder dorp, samen met de mensen die actief meewerken. Zo'n gemeenschapshuis moet dan ook gewoon geopend zijn. In die zin vinden wij het een schande zoals dit college het dorp Neeritter behandeld. De zaal is dicht, waarvoor wij als Progressief Leudal al maanden geleden hadden gewaarschuwd, en het college neemt niet eens de moeite naar een alternatief te zoeken. In plaats daarvan wacht zij af… iets wat geheel in tegenspraak is met de mooie, en dus loze, belofte van 'co-creation'. Daarom hebben wij –samen met de VVD- een motie ingediend. MOTIE.

Ook als het gaat over de gemeenschapshuizen wordt dus vooral naar de grotere dorpen van Leudal gekeken. Samengevat: In plaats van het richten op de grote dorpen, zou een meer over de dorpen gespreide aandacht en investeringsagenda de onze waardering verhogen.

Pal vindt verder dat échte , kleinschalige burgerinitiatieven onze uitdrukkelijke steun verdienen: ik bedoel dan : eetpunten en inloopcafe's , het Samen Zorgen Huis, 65+ huisbezoeken, Naoberzorgpunten, vrijwillige ouderenadviseurs, de Stichting Leergeld enzovoort.

Zoals geldt in iedere huishouding vindt PAL dat we verstandig moeten omgaan met geld van burgers. Daarom gaat PAL voor:

1 Een doelmatige inzet van belastinggeld, waarbij een goede prijs-kwaliteit-balans centraal staat. Dus géén prestigeprojecten. En een sobere huishouding.
- Waarom worden er zoveel ambtenaren tijdelijk ingehuurd? Terwijl u zelf aangeeft dat er geen stabiele basis is?
- Waarom moet er bijna 1 miljoen Euro gaan naar accomodatiebeleid, terwijl - het is al gezegd- er gewoon een dorp zonder accomodatie zit?

2 Goed beleid moet leidend zijn, niet het geld. In die context vinden wij het niet goed dat er wederom een OZB-belastingverhoging wordt voorgesteld. Ook al is dit maar 1%, na de laatste 3 jaren, waarin de OZB-belastingen met 11% steeg, vinden wij een gelijkblijvende belastingdruk genoeg. Zeker als we weten dat de begroting toch al een overschot laat zien, die in de praktijk ook altijd nog groter wordt!
➔Amendement voorlezen
Wel vinden wij het verstandig omgaan met geld dat het college de buffer van de Essentgeld wil behouden op €20 miljoen. Eigenlijk vindt Progressief Akkoord Leudal het al absurd dat dit bedrag al van bijna €40 miljoen gehalveerd is in 8 jaar, zonder dat duidelijk is geworden welke resultaten deze miljoenen opgeleverd hebben. Overigens vinden wij het ook goed dat het college ten aanzien van de jeugdzorg de tegenvallende financiën niet leidend laten zijn. Ons verkiezingsprogramma geeft niet voor niets aan dat

-de jeugd de kans moet blijven krijgen om hun talenten te ontwikkelen.- Daarom ondersteunen wij het college om nu even het verlies te nemen. Daarbij maken we wél de aantekening dat de noodzakelijke transformatie wel erg passief door het gemeentebestuur wordt opgepakt: graag doorpakken nu!

3 Transparant werken als gemeente, zodat burgers kunnen zien waar hun geld aan besteed wordt. Ik ben benieuwd of de inwoners van Leudal weten of er belastinggeld gestopt is in het kunstwerk op de rotonde van Nunhems zaden.

Ons programma zegt verder:

Leudal is een weidse, groene gemeente waar het goed leven en wonen is. Laten we dat zo houden! Natuur en landschap hebben grote waarde voor klimaat, toerisme, gezondheid en welzijn.

In die context spreken we de hoop uit dat het college echt werk gaat maken van ' buitengebied in beweging', en wel een beweging richting duurzaamheid. Hierover is al veel gezegd. Ik beperk me nu even tot het opmerken dat in ons verkiezingsprogramma letterlijk staat:
-Gebruik maken van regelingen als Proeftuinen in het Buitengebied. En laat de gemeente dit nu ook in de begroting zetten!
Overigens sluiten de plannen van het college als het gaat over het buitengebied toch al meer aan bij de ambities van Progressief Akkoord Leudal:
-Het intrekken van oude, ongebruikte vergunningen van agrarische bedrijven, ondersteunen wij van harte
-het handhavend gaan optreden bij ongewenste situaties. Nu moet de gemeente dit natuurlijk wel nog waarmaken!

In ons programma schrijven wij:
- Het voortzetten van een krachtig milieu- en energiebeleid, met handhaving waar het moet.
- Geen nieuwe wegen door de bestaande natuur of landschappelijk waardevolle gebieden, maar beter openbaar vervoer en fietsvoorzieningen

Ten aanzien van het laatste willen we opmerken dat er eindelijk voortgang gemaakt wordt als het gaat over de aanleg van het fietspad langs de gevaarlijke Heldenseweg. Ook hebben wij van dhr. van Roij tijdens de commissievergadering een positief verhaal gehoord over de fietsverbindingen rondom de aangepaste N280.

In die zin wil ik sluiten met een samenvattende afsluiting van onze beschouwing:
-financieel doet de gemeente het goed; maar laat de inwoners er meer van profiteren! Zowel financieel als in voorzieningen.
-qua visie vinden wij dat er duidelijk een verbetering te constateren is, sinds het nieuwe college 2 jaar gelden is aangetreden.
Progressief Akkoord Leudal zal, met haar nieuwe frisse blik, ook een bijdrage willen leveren aan een verdere verduurzaming en de verbetering van het welzijn van de inwoners.